

**Miljøgodkendelse af kvægbedriften på
Wissingsminde**



Wissingsmindevej 18, Skanderup, 6640 Lunderskov

Godkendelse meddeles efter § 12 stk. 2 i lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

26.august.2009

Kolding Kommune

Teknisk forvaltning

Nytorv 11

6000 Kolding



Indholdsfortegnelse	1
Datablad	3
1 Resumé og samlet vurdering.....	4
1.1 Ansøgning om miljøgodkendelse.....	4
1.2 Ikke teknisk resumé.....	4
1.3 Offentlighed	6
2 Generelle forhold	9
2.1 Kort Beskrivelse af husdyrbruget.....	9
2.2 Meddelelsespligt – anlæg, arealer, ejerforhold	9
2.3 Gyldighed.....	10
2.4 Retsbeskyttelse og Revurdering af miljøgodkendelsen	11
3 Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold.....	12
3.1 Nye anlægs Placering i forhold afstandskrav	12
3.2 Placering i landskabet og planmæssige forhold	14
4 Husdyrhold, staldanlæg og drift	18
4.1 Husdyrhold og staldindretning	18
4.2 Ensilage og andet Foder	22
4.3 Energi- og vandforbrug.....	23
4.4 Råvarer og hjælpestoffer.....	25
4.5 Spildevand herunder regnvand	26
4.6 Affald	27
5 Gødningsproduktion og -håndtering.....	30
5.1 Gødningstyper og mængder.....	30
5.2 Flydende husdyrgødning.....	31
5.3 Dybstrøelse.....	33
6 Gener fra husdyrbruget.....	34

6.1	Lugt.....	34
6.2	Fluer og skadedyr.....	36
6.3	Transport	36
6.4	Støj.....	38
6.5	Støv.....	40
6.6	Lys.....	40
7	Vurdering af indvirkningerne på vandmiljø, natur og dyr.....	41
7.1	Udbringningsarealerne	41
7.2	Påvirkninger af søer og vandløb.....	41
7.3	Påvirking af terristiske naturområder	43
7.4	Kvælstof og fosfor til fjord & hav	44
7.5	Påvirking af arter med særligt strenge beskyttelseskrav.....	45
7.6	Kvælstof til grundvand.....	46
8	Bedste tilgængelige teknik (BAT).....	47
8.1	Alternative løsninger	50
8.2	0-alternativ	50
9	Husdyrbrugets ophør	52
10	Egenkontrol og dokumentation.....	53
10.1	Driftsforstyrrelser eller uheld	54
11	Bilag.....	56

DATABLAD

Miljøgodkendelse af husdyrbrug jf. husdyrlovens § 12, stk. 2

godkendelsesdato: 26. august 2009

BEDRIFT:

Wissingsminde

CVR-nr.: 26563593

P-nr.: 1000415819

CHR-nr.: 45890

Ejendomsnr.: 6210251351

Adresse: Wissingsmindevej 18, Skanderup, 6640 Lunderskov

Matr. nr.: 6a Skanderup by, Skanderup m.fl.

BEDRIFTSEJER OG ANSØGER:

Simon Simonsen, Wissingsmindevej 18, Skanderup, 6640 Lunderskov.

Telefon nr: 75594128 / 20940695

Mail: simonsen@wissingsminde.com

KONSULENT:

KHL, Lars Schmidt og Lene Egtved Andersen

Niels Bohrs Vej 2, 6000 Kolding

Telefon: 76341715 / 20133325

Mail: las@khl.dk

TILSYNSMYNDIGHED:

Kolding Kommune - Landbrugsafdelingen

Teknisk Forvaltning, Nytorv 11, 6000 Kolding

Telefon: 79 79 74 39

Mail: teknisk@kolding.dk

1 RESUMÉ OG SAMLET VURDERING

I dette kapitel beskrives den ansøgte produktion, miljøgodkendelsens indhold, offentligheden inddragelse samt et ikke teknisk resumé.

1.1 ANSØGNING OM MILJØGODKENDELSE

I 2006 blev der udarbejdet en miljøgodkendelse og et regionsplanstillæg til Wissingsminde med et dyrehold på 445 DE samt nyt staldbyggeri. Tilladelserne er ikke blevet udnyttet, hvorfor disse bortfalder.

Der er derfor ansøgt påny om at udvide den eksisterende malkekvægsproduktion med tilhørende opdræt fra 183,7 DE til 444,2 DE. Ansøgningen om miljøgodkendelse er indsendt til Kolding Kommune gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem første gang den 13.06.2008. Den seneste version af ansøgningen er indsendt den 25.06.2009.

Ansøgning med er udarbejdet af ansøger Simon Simonsen samt miljøkonsulenterne Lene Egtved Andersen og Lars Schmidt, Kolding Herreds Landbrugsforening.

Ansøgningsmaterialet beskriver dels de miljømæssige konsekvenser af produktionen, dels forskellen i miljøpåvirkning mellem den ansøgte produktion og den produktion, der kan opretholdes, hvis det ansøgte projekt ikke realiseres.

Beregninger af kvælstofudvaskning, nitratkoncentration, fosforoverskud, ammoniakemission og lugtgeneafstande er foretaget i det elektroniske ansøgningsskema fra www.husdyrgodkendelse.dk på baggrund af de indtastede forudsætninger for projektet. Beregningsgrundlaget er 01. 2008 og FarmN version 3.1.

Denne miljøgodkendelse omfatter bedriften Wissingsminde på Wissingsmindevej 18, 6640 Lunderskov, samt alle dyrkningsarealer tilknyttet CVR nr. 26563593.

1.2 IKKE TEKNISK RESUMÉ

Dyrehold: Den konventionelt drevne kvægeejendom "Wissingsminde" på adressen Wissingsmindevej 18, Skanderup, 6640 Lunderskov ønskes udvidet fra de nuværende 115 malkekøer (st. race), 30 stk. opdræt (0-6 mdr.) og 110 stk. opdræt (6-28mdr) til 280 malkekøer (st. race), 70 stk. opdræt (0-6 mdr.), 257 stk. opdræt (6-28mdr) og 140 stk. tyrekalve (40-65kg). Dette svarer til en udvidelse fra 183,7 DE til 444,2 DE.

Placering af anlæg: Udvidelsen medfører nybyggeri af en naturlig ventilleret løsdriftsstald med sengebåse og malkerobotter på ca. 4.255 m², etablering af to gyllebeholdere på 2 x 4.500m³ med telt-overdækning, etablering af befæstet areal på 1.100m² til kalvehytter og etablering af møddingsplads og fyldeplads ved gyllebeholdere på samlet ca. 500m² samt etablering af ny plansilo på ca. 1920 m². Se placering af anlæg på Bilag 3.

Det nye staldanlæg opføres ca. 34 meter nord for eksisterende bygninger på matrikel 6a, Skanderup By, Skanderup. Pladsen til kalvehytter etableres på vestsiden af det nye staldanlæg. De to nye gyllebeholdere samt møddingspladsen placeres ca. 170 m nordvest for den nye løsdriftsstald ligeledes på matrikel 6a, Skanderup By, Skanderup og ca. 100 m vest for den nye ensilageplads. Gyllebeholderne vil, uden overdækning, få en højde på ca. 2,5 m over terræn og ca. 9 m over terræn for midte af tanktop. Der etableres beplantning omkring. (Se Bilag 13).

Den nye plansilo opføres ca. 25 m nord for den eksisterende gyllebeholder (2.650m³) på matrikel 5e, Skanderup By, Skanderup. I forbindelse med udvidelsen vil de to eksisterende gyllebeholdere på henholdsvis 600 og 900m³ blive hhv. nedrevet og overgå til opbevaring af ensilage saft og vand fra plansiloer og foderblandingsplads.

Kommunen vurderer, at det samlede bygningsanlæg – efter udbygningen – vil fremstå som én driftsmæssig enhed. Det vurderes tillige, at de nye driftsbygninger, herunder gyllebeholderne, ikke ændrer væsentligt på oplevelsen af landskabet og kulturmiljøet.

Eventuelle nabogener: Der vil blive et øget antal transporter til og fra ejendommen bl.a. i forbindelse med udbringning af husdyrgødning og ensilering, men de ejede markarealer er beliggende i direkte tilknytning til ejendommen og kræver ikke transportkørsel på offentlig vej. Transporter til og fra ejendommen sker uændret ad Wissingsmindevej og transporten til arealerne vest og syd for Skanderup endvidere videre ad Kastanie Alle-Klebækvej. Der forventes ikke forøgede transporter til arealet beliggende lige op til den sydlige del af Skanderup, idet der ikke sker ændring i dyrkingen af disse arealer herunder gødningsanvendelse. Se bilag 12 for anvendte transportruter.

Produktionsændringen vil medføre en øget lugtpåvirkning af ejendommens omgivelser. Lugtberegningerne viser at der mindst skal være 133 meter til nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt og som ikke ejes af ansøger, der er ca. 230 m fra lugtcentrum fra bedriften. Dermed er geneafstandskravene overholdt og udvidelsen forventes, derfor ikke at give anledning til mærkbare gener.

Der vil forsat blive foretaget flue- og skadedyrsbekæmpelse på ejendommen. Møddingspladsen anlægges sammen med de nye gylletanke nordvest for anlægget. Dermed bliver afstanden fra mødding til naboer betydeligt større, og det forventes at fluegener for naboerne bliver mindsket

Sammenlagt vurderer Kommunen at udvidelsen ikke vil medføre væsentlige gener for naboerne.

Harmoniareal og arealkrav: Til den ansøgte produktion er angivet et areal på 262,75 ha til udspreddning, hvoraf de 97,71 ha er forpagtet. Endvidere udgør afgræsningsarealer udenfor udbringningsarealerne 10,23 ha. Af de 444,21 DE (jf. nuværende beregningsmetode) afsættes gødning svarende til 11,29 DE af dyrene ved afgræsning af græsarealer udenfor omdriften. De resterende 432,92 DE til udbringning på bedriftens ejede og forpagtede arealer. Dyretrykket målt i DE pr ha bliver 1,65 DE pr ha ved nuværende beregningsmetode. Harmonikravet er således opfyldt.

Lovgivning vedrørende beregning af DE for kvæg ventes ændret med virkning fra 1. august 2009, således at det ansøgte kvæghold på 444,21 DE efter ændret beregning forventes at komme til at udgøre ca. 525 DE for samme antal dyr. Det svarer til en ændring på ca. 118 %. Det forøgede harmonikrav kan dækkes ved tilkøb eller forpagtning af 46 ha eller ved indgåelse af ny gylleaftale på ca. 56 ha.

Eventuelt påvirkning af naturen: Projektet overholder det generelle krav om 20 % reduktion af ammoniaktabt i forhold til referencenormen for stalde og gødningslagre. Reduktionskravet på 20 % i fht. de ansøgte ændringer og udvidelser udgør 978 kg NH₃ i fht. reference staldsystem. Meremissionen af ammoniak for det samlede anlæg er 1.017 kg efter valgte tiltag.

Fra nærmeste staldafsnit er der ca. 2.750m til nærmeste særligt sårbar naturområde jf. Husdyrlovens §7. Der er ikke foretaget beregninger til dette område, da ejendommen ligger relativt langt fra bufferzonen.

Der er foretaget en arealgennemgang på udbringningsarealerne, hvor den omkringliggende natur blev besigtiget. Det vurderes, at der ikke forefindes særligt ammoniak følsomme naturområder i nærheden af bedriften og ud fra beregninger og eksisterende viden vurderes det, at udvidelsen med de tilknyttede vilkår, ikke vil medføre en negativ tilstandændring af den omkringliggende natur.

Ingen arealer ligger indenfor områder under nationalt udpegede nitratfølsomme vandoplande (nitratklasser) og reduktionsprocenten er således angivet til 100%. Der kan således som udgangspunkt udbringes husdyrgødning svarende til harmoniforholdene.

Ingen af udspreddingsarealerne ligger i nitratfølsomt indvindingsområde hvorfor der ikke stilles krav om restriktioner i fht. nitratudvaskningen til grundvand.

Ingen af udspreddingsarealerne er beliggende i opland til vandområde, der under national udpegning er angivet som værende overbelastet med fosfor. Beregninger på overskud af fosfor viser, at der med husdyrgødning tilføres 28,8 kg P/ha, mens der med afgrøder fjernes 24,6 kg P/ha, svarende til at der

et lille fosforoverskud på 4,3 kg P pr ha. Projektet overholder således næsten de krav der ville have været gældende såfremt alle arealer lå indenfor fosforfølsomt vandopland i fosforklasse I.

Nærmeste Natura 2000-område er Svanemosen, der er beliggende ca.5,9 km sydøst for ejendommen. Alle udspretningsarealer afvander via Kongeåen til Vadehavet, der er et Natura 2000-område. Der er dog ikke tale om et "opland til P-belastet Natura 2000-område" eller særligt kvælstoffølsomt opland (Nitratklasse 1-3). Det vurderes at ingen af Natura 2000-områder bliver påvirket, dels pga. afstanden og der pga. af sårbarheden af området.

Redegørelse for anvendelse af bedste tilgængelig teknik (BAT): Ved etablering, udvidelse og ændring af husdyrbrug skal det øgede ammoniaktab fra stald og lager reduceres med 20 % i forhold til et fastsat referencestaldsystem. Kravet om reduceret ammoniakemission gælder for udvidelser samt stalde, der renoveres, men kan gennemføres som et krav til reduktion af ammoniaktabet for både det eksisterende og det nye anlæg. Det generelle ammoniakreduktionskrav på 20 % er overholdt for denne udvidelse, i form af det valgte staldsystem med fast drænet gulv med skrabere, telt-overdækning af gyllebeholdere, samt skrabere i den eksisterende stald.

Udbringning af husdyrgødning foregår dels med slæbeslanger og dels ved hjælp af nedfældning på sort jord og græsmarker. Nedfældning på sort jord og græsmark er en velfungerende teknologi, som begrænser ammoniakfordampningen og lugtgenerne for de omkringboende. Det vurderes at nedfældning på sort jord og græsmark er BAT for Wissingsminde.

Det vurderes sammen med de øvrige vilkår, at Wissingsminde lever op til BAT-kravet for denne type og størrelse bedrift.

1.3 OFFENTLIGHED

Ansøgningen blev offentliggjort i Kolding Ugeavis den 18. februar 2009.

Der er blevet indgivet en enkelt bemærkning vedr. benyttelsegraden af vejen til et udbringningsareal (Matr. 14a Skanderup, Skanderup) efter udvidelsen. Kolding Kommune oplyste vedkommende at benyttelsesgraden af vejen ikke vil ændre sig i forbindelse med udvidelsen. Der findes dog en alternativ rute til arealet, hvor transporterne ikke går igennem beboelsesområdet i Skanderup. Derfor har Kolding Kommune formuleret et vilkår vedr. hvilken adgangsvej til arealet Wissingsminde skal benyttes. Se beskrivelsen i afsnit om transport.

Udkast til miljøgodkendelse blev den 08.07.2009 udsendt i 6 ugers høring hos naboer og parterne i sagen, ansøger selv og en række organisationer, der har anmodet herom.

KOMMUNENS VURDERING AF DE INDKOMNE BEMÆRKNINGER

I høringsperioden (08.07.2009 - 20.08.2009) har Kolding Kommune modtaget en bemærkning fra det Økologiske Råd vedrørende placeringen af de nye gyllebeholdere. Nedenstående er bemærkningerne fra det Økologiske Råd:

Det Økologiske Råd finder det ikke acceptabelt at placere de nye gyllebeholdere i det åbne land, hvor de vil blive meget mere synlige, end hvis de placeres i tilknytning til den eksisterende bebyggelse.

Det fremgår af udkastet, at den eneste alternative placering jf. ejeren er vest for den nye ensilageplads, der vil medføre en kortere afstand til naboerne.

Det Økologiske Råd finder heller ikke en placering vest for ensilagepladsen hensigtsmæssig af landskabelige grunde, men finder, at den bør placeres mellem den nye plansilo og den nye staldbygning.

Det Økologiske Råd anmoder på den baggrund Kolding Kommune om at stille vilkår om, at de nye gyllebeholdere og møddingspladsen skal placeres i tilknytning til den eksisterende bebyggelse mellem den nye plansilo og den nye stald.

Som følge af bemærkningen har Kolding Kommune foretaget en uddybende begrundelse af den valgte placering og af fravalget af de alternative placeringer. Ved første umiddelbare vurdering af placeringen ud fra et oversigtskort virker det mere hensigtsmæssigt, at placere gyllebeholderne tættere på de eksisterende anlæg. Dog skal det bemærkes, at selvom gyllebeholderne flyttes tættere på de eksisterende anlæg vil de stadigvæk være placeret uden tilknytning til de eksisterende anlæg. Kolding Kommunes landskabsarkitekt Rita Larsen har besøgt gården, inden udkastet, og finder at en placering tættere på de eksisterende anlæg vil medføre, en større gene for landskabsoplevelsen og kulturmiljøet Wissingsminde. Dette skyldes, at med den valgte placering pladses gyllebeholderne i en eksisterende lavning og der forekommer eksisterende skærmene beplantning på to sider. En placering tættere på eksisterende anlæg, vil også spærre for udsigtslinjerne ud over markene fra gården.

En yderligere jordprøve boring viser imidlertid, at gyllebeholderne kan nedgraves 2 meter i stedet for 1 meter, hvilket betyder at højden (teltpoppen) vil blive 8 meter over terræn i stedet for 9 meter.

Vi har undersøgt muligheden for at anvende en flad overdækning i stedet for teltoverdækning. På nuværende tidspunkt forekommer det ingen anvendelige alternative overdækningsform, som både lever op til BAT-kravet med hensyn til ammoniakfordampning og som kan anvendes med kvælgylle.

Flydebrikker (Hexacover): er der jf. Jørgen Hviid, Landskonsulent, Plan og Miljø - Land og Byg, en BAT beskrivelse på vej med forventet offentliggørelse i oktober 2010. I BAT beskrivelsen ventes flydebrikker at blive kategoriseret effektmæssigt på linie med almindeligt tætsluttende flydelag. Dvs. der vil ikke kunne indregnes ammoniakreducerende effekt på fordampning ved anvendelse af flydebrikker i fht. alm. flydelag med eksempelvis halm. Brikkerne fritager ligeledes ikke for at føre logbog og det vil således være landmandens ansvar at brikkerne til en hver tid er tætsluttende. Sidstnævnte volder problemer hos de ganske få kvægejendomme der enten anvender eller har forsøgt anvendelse af flydebrikker. Dette skyldes at kvæggylle i forvejen normalt danner et naturligt flydelag og at brikkerne er designet til at overdække flydende væsker. Flydebrikkerne giver endvidere selvsagt ingen reduktion af regnvandstilledningen til tanken.

Flydedug: Der er ikke pt. danske producenter og der er meget begrænsede erfaringer med produktet. Dugen har i de få referencer vist store problemer at fastholde og genplacere i forbindelse med omrøring. Systemets alvorligste problem er at det er ustabil (kæntningsrisiko) ved snetryk. Som følge heraf er produktet pt. trukket fra det danske marked.

Gyllelaguner: Ville på mange måder være at foretrække både etableringsmæssigt og landskabsmæssigt. På grund af højt sandindhold i kvæggylle har lagunerne vist sig at være umulige at røre fuldstændig op, idet der i løbet af få år (4-5 år) etablerer sig en større fast fraktion inde i lagunen som ikke kan pumpes væk. Denne skal fjernes manuelt ved at bryde og fjerne den øverste membran og denne skal efterfølgende fornyes. Dette er selvsagt meget bekosteligt og uhenigtsmæssigt. Firmaforsøg med fjernelse af sand og tungere fragmenter ved diverse lavteknologiske separeringer ved fortanken har ikke tilstrækkeligt kunnet løse problemet med sand og opbygning af fast bundlag.

Betonovertækning: Betondæk til større gylletanke kun er muligt teoretisk. Hovedproblemerne er at lave tanke og betonkonstruktioner med stor spændvidde og tilstrækkelig styrke, samt at betondækket ydermere skal kunne modstå kondensering og tæring fra svovlsyreforbindelser på undersiden. Omkostninger til etablering af betondæk til en tank på 30 m i diameter angives at være op til cirka 1 mio kr. pr tank - eller mere end ca. 2 gange prisen for en tank med teltoverdækning. Mulebys største standard betondæk er til en 650 m³ tank. De ansøgte tanke er på 4500 m³.

Kolding Kommune finder, at den valgte placering og udformning af gyllebeholderne er den bedste mulighed set i forhold til landskabshensyn og kulturmiljøet. Kommunen har præciseret og uddybet vurderingerne i kapitel 3 samt stillet skærpede vilkår til højden af gyllebeholderne og tidspunktet for etablering af beplantning af den skærmende beplantning. Det er udarbejdet et ekstra bilag (bilag 13 a-b, som visualiserer gyllebeholderens placering i landskabet). I udkastet var begrundelsen for fravalget af alternative placeringsmuligheder delvis beskrevet i afsnit 8.1 Alternative Løsninger. Beskrivelsen af Kommunes vurdering af alternative placeringer er nu flyttet og uddybet til afsnit 3.1.

Godkendelsen er meddelt den 26. august 2009 i Kolding UgeAvis. Godkendelsen samt tilhørende Bilag kan downloades på www.Kolding.dk/miljoesager i klageperioden. Derudover er godkendelsen skriftligt

sendt til parter i sagen, se Bilag 1.

2 GENERELLE FORHOLD

2.1 KORT BESKRIVELSE AF HUSDYRBRUGET

Miljøgodkendelsen gælder for bedriften Wissingsminde med CVR nr. 26563593 med tilhørende husdyrproduktion med CHR nr. 45890. Wissingsminde er beliggende på Wissingsmindevej 18, 6640 Lunderskov.

Bedriftsejer Simon Simonsen ansøger om at udvide den eksisterende malkekvægsproduktion med tilhørende opdræt fra 183,7 DE til 444,2 DE. Husdyrproduktionen bliver på 280 malkekøer med tilhørende opdræt.

Wissingsminde er beliggende i den nordlige del af landsbyen Skanderup med ca. 140 husstande. I forbindelse med udvidelsen skal der opføres en ny løsdriftsstald med tilhørende malke- og servicerum, etableres to gyllebeholdere, en møddingsplads, en ny plansilo samt befæstede arealer. De eksisterende staldafsnit vil forsat blive anvendt, men samlet set vil der være lidt færre dyr i disse efter udvidelsen. Ud over anlægget på Wissingsmindevej 18 er der lejede driftsbygninger på Kastanie Allé 7. I de lejede bygninger opbevares en andel af bedriftens korn og en del af maskinparken.

Udbringningsarealerne ligger dels lige nord for ejensommen samt ca. 1,5 km sydvest for staldanlægget. Ingen af arealerne ligger indenfor § 7 bufferzoner, nitratfølsomme områder, nitratklasser eller fosforklasser.

De forpagtede arealer under CVR nr. 26563593 er tilknyttet følgende ejeradresser:

- Kastanie Allé 7, 6640 Lunderskov
- Klebækvej 6, 6640 Lunderskov

Der forekommer ingen andre VVM-pligtige aktiviteter på Wissingsminde, dog er der udlejning af boliger som biaktivitet.

Nærmeste naboejendom med landbrugspligt er Kastanie Allé 7. Her er jorden bortforpagtet til ansøger og der drives ikke landbrug mere. Simon Simonsen lejer en lagerbygning til opbevaring af landbrugsmaskiner på Kastanie Allé 7. Der er ingen landbrugsbedrifter med husdyrhold inden for 500 meter af bedriften, hvorfor Kommunen vurderer, at der ikke forekommer væsentlige kumulative miljøeffekter. Derfor forholder Kommunen sig i denne miljøgodkendelse udelukkende til miljøbelastningen fra bedriften Wissingsminde.

2.2 MEDDELELSESPLIGT – ANLÆG, AREALER, EJERFORHOLD

Ændringer/udvidelser af bedriftens indretning og/eller drift, der kan have betydning for miljøet, skal meddeles til Kolding Kommune. Dette gælder for eksempel ved:

- Ændring af husdyrhold – herunder skift af dyretype, væsentlige ændringer af vægt og/eller alder for indgang og afgang for hver dyretype
- Bygningsmæssig ændring af produktionsanlæg, foderopbevaring, driftsbygninger eller tilhørende foranstaltninger, staldsystemer
- Ændring af indretning og af afløbsforhold
- Ændring af opbevaring, håndteringspraksis og mængder af husdyrgødning
- Ændring i arealer, herunder ejer- eller forpagtningsforhold for ejendommen

Det er Kommunen, der skal vurdere, om eventuelle planer for ændringer kan ske indenfor rammerne af denne godkendelse, eller om de forudsætter et tillæg til miljøgodkendelsen.

Eventuel udskiftning af arealer skal anmeldes til Kommunen inden planårets begyndelse 1. august. Udskiftning af arealer inden for samme kategori (ejede/forpagtede og tredjemands arealer) kan ske uden en ny godkendelse, såfremt Kommunen vurderer, at de nye arealer ikke er mere sårbare, jf. §

15 i bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug (Nr. 294 af 31. marts 2009, Miljøstyrelsen).

2.3 GYLDIGHED

Der ansøges om en op til 4-årig periode for fuld etablering af anlæg og for fuld udnyttelse af udvidelsen, idet besætningen fortrinsvist udvides med eget opdræt og kun i mindre omfang ventes suppleret med indkøbte dyr. Etableringen af den nye stald samt den ene af de nye gyllebeholdere påbegyndes og ibrugtages indenfor 2 år fra godkendelsen. Wissingsminde ønsker at få forlænget fristen for fuld udnyttelse af miljøgodkendelsen i forhold til antal dyr, herunder etablering af den sidste gyllebeholder og øvrige betonfæstede arealer. Disse forhold ventes senest at være påbegyndt 4 år fra godkendelsen og fuldt ibrugtaget senest 5 år fra godkendelsen. I Bilag 2 har ansøger redegjort yderligere for besætningsudvidelsen med eget opdræt.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Jævnfør husdyrlovens § 33 bør fristen for udnyttelsen af godkendelsen ikke overstige 2 år. Hvis der forekommer særlige grunde for en fristforlængelse, kan der gives op til 5 år. En godkendelse kan først anses for udnyttet, når den godkendte etablering, udvidelse eller ændring er gennemført og i drift.

Der er ansøgt om en etapevis udnyttelse af godkendelsen, da Wissingsminde fortrinsvist ønsker, at benytte eget opdræt. Wissingsminde har fremlagt en teoretisk redegørelse for, at det tager ca. 5 år for at opnå en malkekosbesætning på 280 malkekøer ved hjælp af eget opdræt. Dog vil besætningsudvidelsen delvist ske ved tilkøb af dyr, men omfanget og tidspunktet for tilkøb af dyr er usikkert, da det afhænger af, hvornår der kan skaffes egnede dyr i fht. krav til avlsmæssig standard og sundhed, mv.

Såfremt der kun bygges kun 1 tank, er kapaciteten 8.000 m³ svarende til ca. 8,4 mdr. Det er tilstrækkeligt efter husdyrbekendtgørelsens regler for kvægbrug, såfremt mindst 2/3 af kvæget er ude, men en smule under den anbefalede minimumskapacitet på 9 mdr. Ved krav om 9 mdr. kapacitet, skal tank nr. 2 senest opføres, når besætningen passerer ca. 250 køer.

Vedrørende fristforlægning af de befæstede arealer, vurderer Kommunen, at det er væsentligt, at der forefindes befæstede arealer således, at spild fra foder og ensilage nemt kan opsamles, og at der forefindes egnede pladser til opstilling af kalvehytter.

Kommunen kan oplyse, at hvis den meddelte miljøgodkendelse efterfølgende ikke har været udnyttet - helt eller delvist - i 3 på hinanden følgende år, så bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år jf. kontinuitetsprincippet. Såfremt årsagen til evt. produktionsnedgang skyldes usædvanlige forhold af kortere varighed, f.eks. sygdomsudbrud eller konflikter på arbejdsmarkedet, kan fristen forlænges efter konkret vurdering. Det påhviler driftsherren at informere kommunen, såfremt sådanne forhold opstår.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

- ◆ Godkendelsen skal være udnyttet inden 2 år fra godkendelsens ikrafttræden, dog tillades at dyreholdets størrelse først er udnyttet 4 år efter godkendelsens ikrafttrædelse. Ligeledes tillades det, at etablering af den anden gyllebeholder (1.1.10) senest sker 4 år efter godkendelse ikrafttrædelse, dog inden antallet af årskøer når en størrelse af 250 stk. Med "udnyttet" menes, at det ansøgte byggeri er gennemført og i drift, og at dyreholdets størrelse og sammensætning svarer til det ansøgte. Er godkendelsen ikke udnyttet indenfor de angivne frister, bortfalder godkendelsen til disse.
- ◆ Ejeren skal underrette tilsynsmyndigheden, såfremt godkendelsen *ikke* er udnyttet indenfor de angivne frister.

2.4 RETSBESKYTTELSE OG REVURDERING AF MILJØGODKENDELSEN

Med denne miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse. Kommunen kan dog i særlige tilfælde meddele forbud eller påbud før der er forløbet 8 år, jf. § 40, stk. 2 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Virksomhedens miljøgodkendelse skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering, jf. § 17 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug. Den første regelmæssige vurdering foretages normalt, når der er forløbet 8 år.

3 HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

I dette kapitel beskrives de nye anlægs placering i forhold til husdyrlovens afstandskrav og deres placering i landskabet.

3.1 NYE ANLÆGS PLACERING I FORHOLD AFSTANDSKRAV

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

I forbindelse med udvidelsen skal der opføres en ny løsdriftstald med tilhørende malke- og service- rum. Der etableres to gyllebeholdere, en møddingsplads, en ny plansilo samt befæstede arealer og kalvehytter. Alle disse nye anlæg placeres nord for eksisterende driftsbygninger. Deres konkrete placering kan ses på Bilag 3.

Tabel 1: Oversigt over nye anlæg

Anlæg	Grundplan	Bygningshøjde	Volume
Løsdriftstald (1.1.4 -1.1.5)	Ca. 4255 m ² (37 m * 115 m)	Ca. 11,5	-
Gylletank (1.1.9)	33 m diameter	8 m (teltspids)	4500 m ³
Gylletank (1.1.10)	33 m diameter	8 m (teltspids)	4500 m ³
Møddingsplads (1.1.13)	260 m ² (13 m * 20 m)	2,5	650 m ³
Plansilo	1920 m ² (40m * 48m)	3	2800 m ³
Befæstet areal til kalvehytter	1.100m ²	-	-
Øvrige befæstede arealer	-	-	-

Tabel 2: Faktuel afstand og afstandskrav jf. husdyrlovens §6 og §8

Afstandskrav	Afstand	Nærmeste emne
25 m - Enkelt vandindvindingsanlæg	117 m	En vandforsyningsboring syd for Wissingsminde
50 m - Fælles vandindvindingsanlæg	~ 1500 m	Skanderup Vandværk
15 m - Vandløb (åbent vandløb)	190 m	Fra den nye stald til Standerup Bæk.
15 m - Vandløb (Dræn)	Ukendt - se nedenstående	Dræn på matr nr. 6a Skanderup By, Skanderup
15 m - Søer	18 m	Fra ny gyllebeholder til vandhul
15 m - Offentlig og privat fællesvej	112 m	Fra den nye stald til Wissingsmindevej
25 m - Levnedsmiddelvirksomhed	>100 m	Ingen indenfor 100 meter
15 m - Beboelse på samme ejendom	37 m	Fra den nye stald til medhjælperbolig
30 m - Nabolokal	112 m	Fra den nye stald til Wissingsmindevej
50 m - Nabobeboelse	172 m	Wissingmindevej 12

Afstandene i tabel 2 er målt ud fra de nye anlægs indtegnede placeringer i ansøgningen. Afstanden er målt fra det anlæg, som ligger tættest på målobjektet.

Ovenstående afstandskrav er gældende for etablering af stalde og lignende samt gødningsopbevaringsanlæg (herunder markstakke). Afstandskravene gælder også for etablering af ensilageopbevaringsanlæg (herunder befæstet plads til wrapballer), undtaget er dog afstandskravet vedr. de 15 meter til beboelse på samme ejendom.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det nye staldanlæg, ensilageplads, møddingsplads og gyllebeholder placeres nord for eksisterende bygninger og derved væk fra naboer.

Det vurderes, at der ikke forekommer særlige forhold som bevirker at de generelle afstandskrav bør skærpes, idet driften kan betegnes som normal og der findes ingen særlige miljø eller natur forhold tæt ved bedriften.

Som det fremgår af ovenstående tabel er alle de generelle afstandskrav overholdt, dog er den præcise placering af drænen omkring de nye anlæg ikke kendt. Ifølge driftsejers drænkort kan den præcise placering ikke bestemmes. Dog antydes det, at der løber et dræn dér, hvor det nye staldanlæg skal placeres.

I den forbindelse gør Kommunen opmærksom på, at der gives dispensation til afstandskravet til dræn, såfremt Kommunen vurderer, at der ikke forekommer en miljømæssig risiko herved. For en kvægbedrift af denne størrelse, hvor der sker daglige aktiviteter med transport af ensilage, foder, gødning og dyr, vil der være en risiko for spild og mindre uheld, som kan medføre en miljøbelastning eller miljøforurening af vandløb indenfor 15 meter af anlæg til husdyr, gødningsopbevaring og ensilage samt de benyttede transportveje. Derfor vurderer Kommunen, at de 15 meters afstandskrav til vandløb herunder dræn skal overholdes, dog accepteres dræn indenfor de 15 meter, såfremt de forekommer i lukkede rør, men der må ikke forekomme drænledninger under de omfattede anlæg, da det skal være muligt at efterse og vedligeholde drænene.

Kommunen gør i øvrigt opmærksom på, at omfangsdræn ikke må tilkobles andre dræn eller vandløbssystemer.

Udover drænene ses det af ovenstående tabel at gyllebeholderne placeres forholdsvis tæt på en § 3 beskyttet sø. I ansøgningen og på Bilag 3 er der angivet en placering af en jordvold mellem gyllebeholderne og søen. Det vurderes meget hensigtsmæssigt, at placere en jordvold omkring gyllebeholderne således, at gyllen ikke kan tilstrømme søen eller de øvrige omgivelser i forbindelse med et eventuelt uheld, hvor en tank bliver beskadiget eller ved større spild. Dertil kommer, at gyllen er lettere at opsamle, hvis uheldet er ude.

Indenfor Wissingsmindes egen matrikel er der en medhjælperbolig (Wissingsmindevej 20), som udlejes til medarbejdere. Boligen hører til Wissingsmindevej 18 og har ikke noget selvstændigt ejendomsnummer. Denne bolig anser Kolding Kommune derfor, som en beboelsesbygning tilknyttet Wissingsminde og det vurderes her, at afstandskravet på 15 meter tilstrækkeligt.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

- ◆ Inden etableringen påbegyndes af staldanlægget (1.1.4 - 1.1.5), de nye gyllebeholdere (1.1.9 -1.1.10), møddingsspladsen (1.1.13), den nye plansilo og de befæstede arealer til opbevaring af kalvehytter, skal det sikres, at alle dræn er beliggende mindst 15 meter væk fra disse anlæg eller at de er rørlagt i lukkede rør. Der må ikke forekomme dræn under de nævnte anlæg.
- ◆ Der skal etableres en jordvold mellem gødningsopbevaringsanlæggene (anlæg 1.1.9 , 1.1.10, 1.1.13) og den beskyttede sø. Jordvolden skal udformes således, at den kan tilbageholde gyllemængden over jordniveau for én tank.

3.2 PLACERING I LANDSKABET OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Husdyrbruget er placeret i landzone, nord for Skanderup landsby. Skanderup er omfattet af to lokalplaner for boligområder. Det nærmeste område er "lokalplan 3.1.1 Boligområdet ved Søndergyden i Skanderup", som er placeret henholdsvis 270 m og 370 m syd for de eksisterende staldanlæg og de nye staldanlæg.

Det nye staldanlæg bliver placeret ca. 34 m nord for nuværende ladebygning. Den nye ensilageplads placeres ca. 25 m nord for eksisterende gyllebeholder.

Der etableres to nye gyllebeholdere og en møddingsplads uden tilknytning til de eksisterende anlæg, ca. 230 meter fra eksisterende staldanlæg. Se placeringen af anlæggene på Bilag 3.

Placering i forhold til landskab og kulturmiljø: Syd for Wissingsminde ligger Skanderup landsby, mens der mod nord ligger store åbne landbrugsarealer, som afgrænses af enkelte lange læhegn. Landskabet er forholdsvist fladt med en svag terrænstigning mod nord. Der findes ingen landskabsudpegninger i regionplanen i området omkring bedriften. Nærmeste landskabsudpegning er beliggende ca. 2,2 km vest for bedriften.

Wissingsminde er i regionplanen fra Vejle Amt udpeget, som et kulturhistorisk interesseområde - Agrare miljøer efter 1800. Følgende er citat fra "Kulturmiljøer i Vejle Amt 2005, Kolding Kommune" som er tilhørende Vejle Amts regionplan 2005:

"Wissingsminde er en stor proprietærgård i den nordlige udkant af Skanderup landsby. Hovedparcellen udgør som en stor udskiftningstrekant fra Skanderup og til ejerlavsgården, markeret med diger og hegn. Jorderne er jævne og sandmuldede og beplantet med nord-sydgående levende hegn gennem 1900-tallet. Gården kendes selvstændigt fra 1820'erne, hvor hovedbygningen brændte. Selvom en del jord frasolgtes i 1927 var den omkring 1960 skyldsats til 17,3 tønder hartkorn. Den nuværende hovedbygning er opført i 1920. En herskabelig bygning i røde sten med afvalmede gavle og lille klokketårn. Avlsbygningerne består af to store længer, den tredje, som lukkede gårdrummet, er nedrevet. Ved indkørslen gennem alleen fra Skanderup ligger en fodermester- eller arbejderbolig. Stuehuset skilles fra landsbyen af en stor parklignende have.

Sårbarhed: Kulturmiljøet er sårbart over for ændringer i arkitektur, veje, diger, hegn og omgivelser."

Øvrige regionsudpegninger indenfor 1 km af bedriften: Hovedvejen igennem Skanderup landsby, Kastanie Allé, er udpeget som en rekreativ cykelsti og er beliggende ca. 320 meter syd for bedriften. Ca. 540 meter sydøst for det nye staldanlæg ligger der et udpeget kirkeomgivelsesområde.

Øvrige regionsudpegninger udenfor 1 km af bedriften: Der ligger ingen regionsudpegede naturområder, områder med særlig geologisk værdi eller fredede områder inden for 2 km af bedriften.

Beskyttelseslinjer: Alle anlægs ønskede placering ligger udenfor byggebeskyttelseslinjerne for skov, sø og å, kirke, strand og klit.

Sten- og jorddiger: Der forekommer flere jorddiger langs markerne. Se Bilag 10. I henhold til de vejledende registreringer af sten- og jorddiger, er der et beskyttet jorddige dér, hvor den nye ensilageplads ønskes placeret.

Placering og udformning af anlæggene: Det nye staldanlæg placeres 34 meter nord for eksisterende bygninger. Bygningshøjden bliver ca. 11,5 meter med en taghældning på 20%. De eksisterende bygninger er hhv. ca. 7 meter høj gældende for bygning 1.1.1 og ca. 11 meter for de resterende bygninger. Tagbeklædningen bliver mørk antrasitgrå og siderne kommer til at bestå af grå fundablokke med lysegrå gardiner. Gavlen bliver i de nederste 3 m i grå betonelementer og i gavltrekant i mørk antrasitgrå.

Det nye staldanlæg bliver delvist skjult af eksisterende bygningsanlæg og læhegn. Ansøger ønsker ikke at etablere beplantning omkring det nye staldanlæg, da dette vil påvirke den naturlige ventilation. Ansøger lægger vægt på at bibeholde det eksisterende gårdmiljø intakt, det vil sige mellem stuehuset og de gl. stalde. Ligeledes tilstræbes det, at nye staldanlæg indpasses i omgivelserne og at de store markflader friholdes.

Der etableres en ny ensilageplads ca. 25 meter nord for eksisterende gyllebeholder (1.1.6). Ensilagepladsen bliver i alt 1920 m² med 10 meter plads foran. M.h.t til højde over terræn vil den blive gravet 0-3 m i skrånende terræn, og dermed er der mindre synlighed fra vejen. Bunden vil være i ca. kote med øvrigt og nyt byggeri. Det bevirker, at siloen graves delvist ind i en bakke. På sit dybeste sted vil overkanten således næsten skjules, mens den på den anden siden af pladsen vil være i niveau med terræn. Placeringen og indgravningen af ensilagepladsen i terrænet bevirker, at den skjules bedst muligt i terrænet. Samlet vurderer bygherren, at placeringen giver det mest harmoniske indtryk.

To af de eksisterende gyllebeholdere på henholdsvis 600 m³ og 900 m³ bliver hhv. nedrevet og overgår til opbevaring af ensilage saft og vand fra plansiloer og foderblandingplads. Den tredje eksisterende beholder på 2650 m³ bevares og er ikke forberedt til overdækning. Der etableres to nye gyllebeholdere på hver 4500 m³ med teltoverdækning og en højde på 8 meter over terræn. De etableres nordøst for eksisterende anlæg i umiddelbar tilknytning til eksisterende beplantning. Ved de nye gylletanke etableres mindre støbt møddingsplads til placering af dybstrøelse/kalvemøg og foderrester.

Der er indtænkt skærmende beplantning ved det nye plansiloanlæg og vest for eksisterende gylletank og plansilo. Denne beplantning skærmer generelt for indsigten fra vest til hele staldanlægget. De nye gylletanke placeres i en naturlig lavning i terræn og nedgraves 2 meter. Området er i forvejen naturligt afskærmet af eksisterende beplantning, som suppleres med yderligere beplantning mod vest og øst. Placeringen er en ændring i fht. den tidligere VVM tilladelse, hvor der blev givet tilladelse til en placering længere ude på marken mod nord.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Landskab: Bedriften søger udvidelse med en stor ny løsdriftsstald, to store nye gyllebeholdere og en stor ensilageplads, m.m. Et anlæg af den størrelse vil påvirke landskabet i betragtelig grad. Som udgangspunkt skal driftsbygninger, herunder gyllebeholdere, placeres i tilknytning til de eksisterende bebyggelsesarealer.

De nye gyllebeholdere samt møddingspladsen ønskes placeret et stykke væk fra eksisterende bygninger. Kolding Kommunes landskabsarkitekt Rita Larsen har besøgt gården og finder at en placering tættere på de eksisterende anlæg vil medføre, en større gene for landskabsoplevelsen og kulturmiljøet Wissingsminde. Alternative placeringer, såsom f.eks. nord eller vest for den nye ensilageplads, er ikke valgt, fordi den nordlige løsning ligger i en fugtig lavning med lavbundsjord og vil her samtidig ødelægge udsynet bag Wissingsminde. Vest for den nye ensilageplads skønnes gylletankene at komme for tæt på nabobeboelsen ved ejendommen Mariegaard. Placeringen her er også på en svag bakke, så beholderne vil kunne ses vidt omkring og ikke falde ind i landskabet. Placeringer vest for den nye stald vil ligge i et fremtidigt byggefelt og ødelægger udsigten bag Wissingsminde. Placering øst for den nye stald vil gøre beholderne meget synlige for den østlige ende af Skanderup og ødelægge udsigten bag Wissingsminde. Begge disse sidste to placeringer bevirker at gyllehåndtering kommer væsentligt tættere på Skanderup. På Bilag 15 ses de fravalgte alternative placeringer af gyllebeholderne.

Den valgte placering vurderes at være den bedste løsning set i forhold til landskabshensynet, idet er i en eksisterende lavning og der forekommer eksisterende skærmende beplantning på to sider. Se Bilag 13a - 13b.

Vi har undersøgt muligheden for at anvende flad overdækning i stedet for teltoverdækning. På nuværende tidspunkt forekommer det ingen anvendelige alternative overdækningsform, som både lever op til BAT-kravet med hensyn til ammoniakfordampning og som kan anvendes med kvælgylle.

Kommunen gør opmærksom på, at beholdere som placeres i det åbne land, der skal stilles vilkår om beplantning og fjernelse af disse, når de ikke længere er i drift.

Kulturmiljø: I henhold til regionplanen kan nybyggeri, udvidelse eller ændring af eksisterende bygninger, tekniske anlæg og større terrænændringer indenfor udpegningen (kulturmiljøet Wissingsminde) kun ske under hensyntagen til, at sammenhængen mellem de kulturhistoriske elementer ikke herved forringes eller går tabt.

Kulturmiljøer er dynamiske og kan udvikle sig med tiden. For denne udpegning er det vigtigt, at bevare de kulturhistoriske bygninger intakte, samtidigt med, at der er plads til nyt byggeri og et fortsat aktivt kulturmiljø.

Det vurderes, at den del af kulturmiljøet, som omfatter den gamle hovedbygning og de tilhørende produktionsbygninger, ikke forringes, da der ikke sker nogen uønskede ændringer af disse. Ligeledes bevares det indre gårdmiljø, da alle de nye anlæg placeres nord for de eksisterende stalde og ladebygninger.

Et andet særkendetegn for dette kulturmiljø er de store åbne markflader med lange læhegn. Det fremgår af beskrivelsen af kulturmiljøet, at dette er sårbart overfor ændringer i hegn og diger. Kommunen finder ligeledes læhegnenes størrelse og placering væsentlig for bevarelse af dette kulturmiljø. Hegnene er i dag holdt i klippet hækform, hvilket reducerer hegnenes værdi som markante landskabslementer og vildtremisse.

Øvrige regionsudpegninger og beskyttelseslinjer: Den eneste af de øvrige beskrevne regionsudpegninger, som vurderes eventuelt at kunne blive påvirket lidt af projektet, er den rekreative rute - cykelstien langs Kastanie Allé. Antallet af transporter til og fra arealerne foregår i meget begrænset omfang på Kastanie Allé pga. udbringningsarealernes beliggenhed. Det vurderes samlet set, i forhold til hensynet til erhvervet og belastningens størrelse, at det ikke er nødvendigt at stille særlige vilkår hertil. Det vurderes, at alle andre øvrige regionsudpegninger eller beskyttelseslinjer ikke ligger tæt på bedriften, eller at de ikke står i noget eventuelt konfliktforhold til dette projekt.

Sten- og jorddiger: Sten- og jorddiger er beskyttede efter museumslovens § 29a. Ifølge § 1 i Bekendtgørelse nr. 1511 af 14. december 2006 om beskyttede sten- og jorddiger, er alle diger, der er angivet på det seneste ajourførte 4cm kortblad før 1. juli 1992 fra Kort- og Matrikelstyrelsen beskyttede.

En nøjere undersøgelse af det nævnte kortværk over området viser, at den afgørende fede "streg" - der angiver signaturen for et dige i kortværket - på det pågældende sted (matr. nr. 5e, Skanderup by, Skanderup) fra nordvest hen imod ejendommens bygninger netop slutter inden "svinget" på markvejen, hvor bedriften agter at etablere adgang til en plansilo. Dertil kommer, at den nærmeste strækning af det efter 4cm-kortet angivne beskyttede dige på baggrund af analyse af luftfotografier tilbage til 1992 reelt ikke har bestået i terrænet som en erkendbar jordvold tilbage til 1/7 1992, hvor digebestemmelserne trådte i kraft.

Selvom ældre målebordsblade viser, at der oprindeligt har været etableret et autentisk jorddige på den aktuelle strækning - og tilmed over en meget længere strækning - er der således ikke noget beskyttet dige fra det store egetræ i svinget på markvejen og ca. 110 m hen til det sted langs markvejen, hvor der igen erkendes et dige som en jordvold.

Det vurderes på denne baggrund, at der ikke sker påvirkninger af jorddigerne i forbindelse med projektet.

Kommunen vurderer på denne baggrund, at det samlede bygningsanlæg - efter udbygningen - vil fremstå som én driftsmæssig enhed. Det vurderes tillige, at de nye driftsbygninger, herunder gyllebeholderne, ikke ændrer væsentligt på oplevelsen af landskabet, såfremt der foretages en markant beplantning omkring. Endvidere vurderes det, at udvidelsen ikke vil få indflydelse på det udpegede kulturmiljø.

Kolding Kommune vurderer sammen med de stillede vilkår, at placeringen af anlæggene er den mest hensigtsmæssigt set i forhold til landskabet, miljøet, landbrugsdriften og naboer.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

- ◆ Eksisterende læhegn må ikke fjernes indenfor Wissingsminde kulturmiljøet, der er udpeget i Vejle Amts regionplan 2005. De skal vedligeholdes og eventuelt tilplantes således, at de konstant fremstår fyldige og derved indgå som et markant element i landskabet.
- ◆ Det eksisterende læhegn i Nordvest - Sydøst gående retning overfor gyllebeholderne skal suppleres med ny plantning, således hegnet fremstår som et 3-rækket hegn bestående af eg med indplantning af danske arter, f. eks hvidtjørn. Etableringen skal være færdig inden 1. maj 2010. Placering og udbredelse ses på Bilag 13 (nr. 1) og skal være i overensstemmelse hermed.
- ◆ Der skal etableres et Nord-Sydgående 3-rækket hegn bestående af eg med indplantning af danske arter og vest for den nye ensilage silo. Etableringen skal være færdig inden 1. maj 2010. Placering og udbredelse ses på Bilag 13 (nr. 2) og skal være i overensstemmelse hermed.
- ◆ Der skal etableres en tæt skærmende beplantning - et mindre skovbælte vest og nord for gylletankene (1.1.10 og 1.1.9). Etableringen skal være færdig inden 1. maj 2010. Placering og udbredelse ses på Bilag 13 (nr. 3) og skal være i overensstemmelse hermed.
- ◆ Gyllebeholderne (1.1.10 og 1.1.9) med teltoverdækning må højst være 8 meter over det nuværende terræn.

4 HUSDYRHOLD, STALDANLÆG OG DRIFT

I dette kapitel beskrives og vurderes husdyrholdets sammensætning, staldindretning, ensilage og andet foder, vand- og energiforbrug, råvare og hjælpestoffer, håndtering af spildevand, regnvand, affald, pesticider, driftsforstyrrelser og uheld.

4.1 HUSDYRHOLD OG STALDINDRETNING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Dyrehold: Wissingsminde er en konventionelt drevet kvægeejendom, som ønsker at udvide fra de nuværende 115 malkekøer (st. race), 30 stk. opdræt (0-6 mdr.) og 110 stk. opdræt (6-28mdr) til 280 malkekøer (st. race), 70 stk. opdræt (0-6 mdr.), 257 stk. opdræt (6-28mdr) og 140 stk. tyrekalve (40-65kg). Dette svarer til en udvidelse fra 183,7 DE til 444,2 DE.

Malkekøerne bliver placeret i den nye løsdriftstald, med fire malkerobotter. Løsdriftstalden opdeles i to staldafsnit, ét til malkekøerne og et andet til goldkøer samt kælvende og syge dyr. Malkningen med robotten foregår ved, at koen selv vælger at gå ind i robotten. I robotten tildeles hun foder og malkesættet sættes automatisk på. Det eksisterende malkeanlæg og malkestaldsinventar ved bygning 1.1.1 sælges eller skrottes på forsvarlig vis. Området vil evt. anvendes til at sortere dyr på.

De kælvende køer placeres i særlige dybstrøelsesbokse i staldafsnit 1.1.5. I gennemsnit kommer der 28 kalve pr. måned. De første ca. fire til seks uger er kalvene opstaldet i enkeltbokse. Dette sker fortrinsvist i den store bygning for enden af den nye kostald. Men ansøger ønsker mulighed for at kunne etablere udendørs opstaldning, såfremt der opstår sundhedsproblemer hos kalvene. Kalvene placeres i såfald i kalvehytter på den omtalte plads på vestsiden af den nye kostald. Underlaget er her beton med fald mod afløb. Tyrekalve bliver opstaldet, hvor de nuværende småkalve er.

I nedenstående tabel, er kalvene placeret efter worst-case scenariet i forhold til lugt dvs. i den eksisterende kalvestald i bygning 1.1.2.

Ansøger ønsker en fleksibilitet på 10% af sammensætningen af dyreholdet indenfor det tilladte antal dyreenheder.

Tabel 3: Staldsystem og dyrehold

Staldafsnit	Staldsystem	Dyrehold	Antal årsdyr	DE
1.1.1 - eksisterende løsdriftstald	Sengestald m/spaltegulv og ringkanal	Kvie, tungrace, 6-26 mdr.	183	67,64 (89,94)*
1.1.2 - eksisterende stald	Spaltegulvbokse	Kvie, tungrace, 6-26 mdr.	50	18,48 (24,57)*
	Dybstrøelse (hele arealet)	Småkalve, tung race 0-6 mdr.	17	3,47 (4,59)*
	Dybstrøelse (hele arealet)	Kvie tung race 26-28 mdr.	6	3,05 (4,06)*
1.1.3- eksisterende stald	Dybstrøelse (hele arealet)	Småkalve, tung race 0-6 mdr	53	10,82 (14,32)*

	Dybstrøelse (hele arealet)	Tyrekalv, tung race 40 -65 kg	140	2,17 (2,38)*
1.1.4 - Ny løsdrifts- stald malkekøer	Sengestald med fast gulv, skrab- ning	Malkekøer, tung race	230	270,59 (306,67)*
1.1.5 - Ny løsdrifts- stald - afsnit Goldkøer /kælvekvæg	Sengestald med spalter og bagskyl	Malkekøer, tung race	40	47,06 (53,33)*
	Dybstrøelse (hele arealet)	Malkekøer, tung race	10	11,76 (13,33)*
	Sengestald med spalter og bagskyl	Kvie, tung race 26-28 mdr.	18	9,16 (13,33)*
I alt				444,2 (525,4)*

Se placeringen af de enkelte staldafsnit i Bilag 3. * Ny dyreenhedsberegning efter den 1. august 2009.

Staldindretning:

Staldafsnit 1.1.1: Den eksisterende løsdriftstald er fra 1976 og har et grundplan på ca. 1.120 m². Staldsystem er sengestald med spaltegulv og ringkanal. Der anvendes reb-spalteskrabere, som kører ca. 6 gange i døgnnet. Her er i flere omgange skåret riller i spalter. Der er foretaget renovering af inventar og spalter i 2006. Udpumpning af gylle foregår ca. hver 14 dag med traktordrevet pumpe. Ansøger forventer næste renovering omkring 2020-25. Wissingsminde oplever ingen problemer med anlægget.

Ansøger ønsker ikke at foretage nogen ændring af staldsystemet til referencestaldsystemet spalter og linespil, idet det vil kræve støbning af helt nye kummer under stalden og dermed skal alt inventaret tages ud og gulvet brækkes op.

Gyllebehandling med syre vurderes af ansøger at være teknisk vanskelig pga. af ældre gyllesystem, som ikke er forberedt til dette i forhold til at sikre kontinuerlig omrøring og opblanding. I det nuværende gyllesystem vil det være vanskeligt at sikre en fuldstændig opblanding af gyllen, hvilket er meget væsentligt, hvis der skal blandes syre i gyllen.

Staldafsnit 1.1.2. og 1.1.3: Den sydlige del af den eksisterende kalve- og ungdyrstald blev opført i 1915 og den nordlige del i 1954. Stalden har et grundplan på ca. 300 m². Der er foretaget renovering i 1976 i den sydlige del og i den nordlige del i 2006. Den nordlige del blev renoveret med nyt inventar og har behov for næste forventede renovering i ca. 2020-25.

Ansøger oplyser, at det sydlige staldafsnit i den ældste bygning snart er udtjent. Ansøger vurderer, at en ombygning fra bokse med fuldspalter til sengebåse med enten spalter eller fast gulv bag ved er urealistisk. Ansøger vil nedlægge stalden inden for en kortere årrække, men han vil gerne have mulighed for at kunne bruge stalden i perioden indtil de nye stalde er kørt ind og indtil han er sikker på, om dyrene kan rummes i stald 1.1.1.

Staldsystem: Afsnit med spaltegulvbokse til ungdyr (sydlige del) og afsnit med dybstrøelsesbokse (nordlige del). Kalvebokse med dybstrøelse findes i begge afsnit.

Referencestaldsystem: Hhv. sengebåse, spalter og kanal linespil og dybstrøelse ved kalve i enkeltbokse.

Teknologivalg og BAT: I den sydlige del med spaltegulvbokse er der ikke mulighed for spalteskrabere pga. indretning med bokse. Omlægning til referencesystem ville kræve total ombygning af stalden. Syretilsætning er ikke realistisk pga., at staldsystemet er ældre og der er et fhv. beskedent antal dyr i staldafsnittet. Småkalvene går i dybstrøelse. Der findes ikke andet lovligt alternativt staldsystem.

Staldafsnit 1.1.4 og 1.1.5: Ny løsdriftsstald med naturlig ventilation - se Bilag 4. I staldafsnit 1.1.4 ved de malkende dyr skal der være fast drænet gulv med skrabere på gulvet og i drænkanalen. De ekstra skrabere i drænkanalen sikrer kontinuerlig tømning af ajle og urenheder. Der foreligger et BAT-byggeblad på præfabrikerede, drænede gulve - se Bilag 5. Wissingsminde vurderer, at pladsstøbte gulve lever op til samme kvalitet som præ-støbte gulve. Bygherren vurderer det nye faste gulv i ko-stalden som værende bedre end nuværende BAT. Drænrenden angives således at være en forbedring i fht. udformning af drænsystemet i det ældre BAT byggeblad der pt. er under renovering. Den nye udformning sikrer bedre mod tilstopning af drænet.

Gulvet etableres ellers som beskrevet i BAT-byggebladet. Gulvet profileres og er drænet med 2% fald mod drænrende. Der køres med skraber hver anden time. Denne konstruktion bevirker en forholdsvis hurtig afledning og det forventes at reducere ammoniakfordampningen med ca. 50% set i forhold til referencestaldsystemet, som er løsdriftsstald med sengebåse og spaltegulv i gangarealer.

Der anvendes sand som liggemateriale, idet det bl.a. modvirker glat gulv. Under spaltegulvet er et ringkanalsystem. Udpumpning af gylle *foregår med elektriske pumper og forventes foretaget ca. 2 gange ugentligt.*

I afsnit 1.1.5 (Goldkøer) er der sengebåse, spalter, kanal, bagskyl med skrabere. Robotskraber kører så meget som nødvendigt og det vurderes til 6-12 gange i døgnet. I denne afdeling anvendes luksuspummimåtter, som strøes dagligt med halm eller andet strømateriale. Bliver gulvet glat i afdeling 1.1.5 kan det rilleskæres (Dette er gjort i gammel stald med godt resultat).

Staldsystem med spalter er valgt på grund af velfærdskrav til højdrægtige dyr, herunder særlige krav til skridsikkerhed. Endvidere er spalter nødvendige i opsamlingsområdet ved malkerobotter af hensyn til renholdelse.

Stalden etableres med naturlig ventilation, der sikrer et stort luftskifte, hvilket vil bevirke at staldgulvene vil være tørrere. Isolering af stalden forventes i sommerperioden at give lavere temperatur og dermed lavere fordampning.

Ved stald 1.1.4 / 1.1.5 er der endvidere anført et udendørs betonfæstet areal, hvor der ønskes mulighed for i perioder at opstille udendørs kalvebokse til spædkalve. Udendørs opstaldning har positiv indvirkning på sundheden. Pladsen etableres med opsamling til gyllebeholder.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Dyrehold: Ansøger har ønsket en 10% fleksibilitet indenfor sammensætning af dyreholdet. Ønsket begrundes med, at der altid vil være nogle naturlige udsving i en malkekobesætning i forhold til sygdom, dødelighed, kælvningsalder og kønsfordeling af kalvene.

Ansøger har foretaget en beregning af fleksibiliteten på +/- 10% på antal dyr, hvilket svarer til +/- 25 stk. store kvier fra 6 mdr. til kælvning. Da tyrekalve og små kviekalve ikke vægter beregningsmæssigt i fht. antal, så er beregningen kun udført for store kvier og køer – altså worst case. Ved ekstra kvier er der beregnet på ekstra dyr i stalden tættest på Skanderup, hvilket svarer til worst case i forhold til lugt. Et sammendrag af beregningerne kan ses i Bilag 9. Beregningerne viser, at der kun forekommer meget små variationer i miljøbelastningen og der sker ingen overskridelser af grænseværdierne indenfor ammoniak, lugt, fosfor og kvælstof. Kommunen vurderer derfor, at en fleksibilitet på +/-10% i antal dyr af dyreholdets sammensætning jf. tabel 3, kan accepteres så længe det samlede antal dyreenheder ikke overskrides.

Staldindretning

Staldafsnit 1.1.1: Dette staldanlæg er renoveret i 2006 og ifølge ansøgers oplysninger fungerer stalden godt. Der anvendes spalteskrabere ca. 6 gange i døgnet, hvilket svarer til, at der skrubes hver 4. time. Kommunen vurderer, at det i denne eksisterende stald ikke er rimeligt at kræve ændringer af staldsystemet til referencestalden eller anvendelse af forsuring. Dette begrundes med, at stalden er velfungerende i dag og der er foretaget en større renovering af stalden i 2006, samt det forhold, at der anvendes skraber. Anvendelse af forsuring kan umiddelbart ikke benyttes uden at foretage større ændringer af stalden.

Staldafsnit 1.1.2. opdræt: I staldafsnit 1.1.2 er der spaltegulvbokse. Staldsystemet blev sidst renoveret i 1976, og er forholdsvist nedslidt. Spaltegulvboksene svarer ikke til referencestalden. Dyreholdet i staldafsnittet bliver reduceret med ca. 60 kvier i forhold til nudriften, således at det samlede dyrehold bliver omkring 25 DE.

Det vurderes, at dette staldsystem ikke lever op til denne bedrifts krav om BAT-niveau for en længere periode. Staldsystemet skal enten renoveres, således at det svarer til referencestalden, eller det skal tages ud af driften. Ansøger har også tilkendegivet at dette er hensigten med stalden, men spaltegulvboksene er medtaget i ansøgningen, som en buffer i forbindelse med opstarten af udvidelsen inden alt byggeri er færdigt. Set i forhold til belastningen fra dette staldsystem med det ansøgte dyrehold, vurderes det, at spaltegulvbokseafsnit kan bruges i en overgangsfase og derefter skal tages ud af drift eller renoveres til BAT-standard.

Staldafsnit 1.1.2 og 1.1.3 med kalve: I disse staldafsnit er der ansøgt om kalveopdræt på dybstrøelse. Den faktiske placering af kalvene er dog jf. ansøger lidt usikker, men placeringen af kalvene i ansøgningen sikrer, at lugtberegninger er ud fra en worst-case betragtning i forhold til nærmeste naboer. Det vurderes, at indretningen af staldafsnittene med kalvene på dybstrøelse er miljømæssigt acceptabel.

Staldafsnit 1.1.4.: Den nye løsdriftsstald etableres med fast drænet gulv samt skraber på gulvet. I henhold til BAT-bladet for fast drænet gulv i kvægstalde forventes det at kunne reducere ammoniakfordampningen med ca. 50 % set i forhold til referencesystemet¹ (FarmTest rapport Kvæg nr. 21). Ansøger vil foretage enkelte ændringer i forhold til BAT-bladet. Gulvene ønskes støbt på stedet, samt etablering af ekstra skraber i drækanalen. For at opnå en ammoniakreduktionseffekt på 50 % er det essentielt, at ajlen hurtigt og effektivt fjernes fra gulvet, hvorfor det ved støbning på stedet er yderst vigtigt, at gulvet får en hældning på mindst 1-2% samt at overfladen bliver jævn, således at skraberne kan fjerne gødningen effektivt og efterlader gulvet rent og tørt.

Det vurderes, at de ønskede modifikationer i forhold til BAT-bladet, samlet set ikke har nogen negativ indvirkning på ammoniakfordampningen. Det bemærkes at BAT bladet der henvises til, er af ældre dato og under renovering.

Med udgangspunkt i de nedenstående vilkår vurderes det, at Wissingsmindes staldanlæg lever op til BAT-niveaunkravet for denne bedrifts type og størrelse.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

- ◆ Den samlede husdyrproduktionen må højst være på 444,2 DE og ikke overstige 280 årskøer (st. race), 70 stk. opdræt (st. race, 0-6 mdr.), 257 stk. opdræt (st. race 6-28 mdr.) og 140 stk. tyrekalve (40-65 kg.). Dog tillades der en variation af dyreholdets sammensætning på +/-10% i antallet af dyr indenfor 444,2 DE.
- ◆ Staldsystemet og det tilhørende dyrehold for hvert staldafsnit skal være i overensstemmelse med angivelserne i tabel 3. Ændringer i forhold til dette kan godkendes af kommunen såfremt beregninger viser at lugtgener og ammoniakemissionerne ikke forøges.
- ◆ Den nye løsdriftsstald (1.1.4) skal etableres med fast drænet gulv og være i overensstemmelse med gældende BAT byggeblad for drænedede gulve til kvægstalde f.eks. 107.04.51 fra Landbrugets Rådgivningscenter. Dog tillades det, at gulvet støbes på stedet. Alternativt skal

der anvendes teknologi med en ammoniakbegrænsende emission svarende hertil i ny staldbygning.

- ◆ I staldafsnit 1.1.1 og 1.1.5 skal skrbeanlægget have en ammoniakreducerende effekt på mindst 20%, hvilket vil sige der skal mindst skrubes én gang hver 4. time i døgnet. Alternativt skal der anvendes teknologi med tilsvarende ammoniakemissionsbegrænsende effekt.
- ◆ I staldafsnit 1.1.2 skal spalteboksafrnit tages ud af drift eller renoveres således den mindst opfylder referencestaldens ammoniakemissionsbegrænsende effekt senest tre år efter ikrafttrædelsen af godkendelsen.

4.2 ENSILAGE OG ANDET FODER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

På Wissingsminde forefindes der en eksisterende ensilagesilo ved staldafsnit 1.1.1, og derudover ønskes der etableret ny ensilagesilo nord for den eksisterende gyllebeholder (1.1.6) - se Bilag 3. Til sammen har de en kapacitet på ca. 6520 m³. Ifølge ansøger skal der anvendes ca. 4800 m³ majs og 2400 m³ græs ved fuld produktion, hvilket samlet svarer til 7200 m³. Ensilering foregår primært i juni-september. Ensilagesiloerne forbindes hver direkte med eksisterende gyllebeholder, som efter udvidelse kun anvendes til ensilagesaft og overfladevand.

Foder opbevares i kalvestald samt i udendørs silo (12 tons) og i siloen placeret i ungdyrstalden (6 tons). Der foretages foderblanding og fodring i ca. 3 timer om dagen. Foderblandingen foregår dels på befæstet areal udenfor staldafsnit 1.1.1 med særskilt opsamlingsbeholder og dels i kalvestalden, hvor der er fast gulv med afløb til gyllesystemet.

Foderplanen udarbejdes i samarbejde med konsulent og med anvendelse af nyeste viden indenfor kvægfodring. Foderplanen sikrer at dyrenes udnyttelse af foder og næringsstoffer til en hver tid er optimal. Der tages analyser af grovfoderet og foderplanen afpasses grovfoderets sammensætning og kvalitet.

Der er ikke anvendt foderkorrektioner som ammoniakreducerende tiltag.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

I forbindelse med den daglige håndtering af ensilage er det vigtigt at være opmærksom på spild, som ofte forekommer i større eller mindre grad på kvægbedrifter. Ved den planlagte indretning af afløb og befæstede arealer vurderer Kommunen, at eventuelt spild hovedsageligt vil forekomme på arealer, der har afløb til en opsamlingsbeholder. Derudover kommer der befæstede arealer de steder, hvor den daglige kørsel forekommer. Her er opsamling forholdsvis nemt.

Kommunen vurderer at risikoen for forurening af jord, grundvand eller overfladevand er mindre ved anvendelse af ensilagesiloer, end ved anvendelse af markstakke. Kommunen har erfaret at der kan forekomme afløb fra ensilagemarkstakke pga. dårlig af dækning eller på for lav tørstofværdi. Som udgangspunkt vil der ikke forekomme ensilagemarkstakke på Wissingsminde, dog vil markstakke eventuelt blive anvendt, hvis der forekommer et dårligt slæt græs. Ansøger vurderer, at der som udgangspunkt ikke længere er behov for ensilagemarkstakke. Kommunen vurderer at anvendelsen af ensilagesiloer frem for markstakke er et BAT-krav for denne type og størrelse bedrift, idet det mindsker risikoen forurening af jord og overfladevand.

Kommunen vurderer, at håndtering af ensilagen fremover mindsker risikoen for spild og saftafløb til naturen. Tillige vurderes det, at håndtering og placering jf. de oplyste informationer i ansøgningen efterlever husdyrgødningsbekendtgørelsen og husdyrlovens krav.

Opbevaringen og håndteringen af ensilage og foder vurderes sammen med de stillede vilkår at leve op til BAT-niveaurekravet for denne type og størrelse bedrift.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

- ◆ Der skal forekomme ensilagesiloer med en samlede kapacitet på mindst 7200 m³ senest to år efter godkendelsens ikrafttrædelse.
- ◆ Ensilagen skal opbevares i siloer, dog tillades anvendelse af markstakke såfremt der forekommer et dårligt slæt. Dog tillades der anvendelse af markstakke i opstartperioden de første to år efter godkendelsens ikrafttrædelse.
- ◆ Håndtering af ensilage og andet foder skal foregå på befæstede arealer og uden risiko for at spild kan komme i kontakt med jord eller overfladevand herunder bl.a. dræn eller afløb til Skanderup Bæk.

4.3 ENERGI- OG VANDFORBRUG

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Bedriften udvides fra 183,7 DE til 444,2 DE dette er en forøgelse på 260,5 DE og en stigning på 141%. I nedenstående tabel er det årlige forbrug af energi og vand opgjort.

Tabel 4: Årlig forbrug af energi og vand

ÅRLIG ENERGI OG VANDFORBRUG	Nu-drift 183,7 DE	Ansøgt 444,2 DE	Stigning i procent	Pr. årsko (total 280 stk.)	Pr. DE
Elforbrug	90.000 kWh	200.000 kWh	122%	714 kWh	450 kWh
Drikkevand	4000 m ³	9570 m ³	139%	34,2 m ³	21,6 m ³
Vaskevand	500 m ³	1000m ³	100%	3,6 m ³	2,3 m ³
Samlet Vandforbrug	4500 m ³	10.570 m ³	135%	37,8 m ³	23,8 m ³

De store el-forbrugende installationer er malkning, køling af mælk samt pumpning af gylle. Stuehuset er med i det opgjorte elforbrug. Det samlede el- og vandforbrug følges løbende og der foretages årlige opgørelser af vand, energi og råvarer.

Malkning og mælkekøling: Malkning foregår kontinuerligt ca. 2,5 – 3,0 gange pr. ko pr. dag. I robotten tildeles koen foder og malkesættet sættes automatisk på efter foregående vask. Efter malkning desinficeres malkesættet med damp. Ved fuld besætning planlægges der at anvende fire malkeroboter. Alt vaskevand fra malkeanlæggene ledes til gyllesystemet.

Ansøger har oplyst, at der planlægges at anvende et robotkøleanlæg. Ifølge tilbuddet kan ansøger spare 50-60% på energiforbruget til køling af mælk ved at investere i varmegenindvinding kombineret med pladevekslere og isvandsanlæg. Det bevirker, at drikkevandet varmes op automatisk i den proces. Anlægget nedsætter også brugen af kemi ved vask af køletank med 50 % og nedsætter vandforbruget til dette. Der opsættes el- og vandure på hver malkerobot.

Energi: Der er tidsstyring af lys i stalde. Der er elmåler på korntørringsanlægget. Der er aftalt besøg af en energikonsulent.

Der er såvel korn- som halmfyr på Wissingsminde. Forbruget udgør ca. 30 tons korn eller 5000 små baller halm. Der forventes lavere forbrug svarende 20-30 % efter udvidelsen. I dag anvendes fyrene til stuehus samt opvarmning af brugsvand til stalde. Fremover vil opvarmning af brugsvand i stalden primært foregå ved varmegenindvinding fra mælkekøling og yderligere el-opvarmning.

Vand: Ejendommen modtager vand fra Skanderup Vandværk. Det ansøgte drikkevandsforbrug er baseret på normtal fra "Håndbog i Kvæghold 2007". Hertil kommer ca. 1.000 L vaskevand til malkebotter, som af ansøger er vurderet ud fra "El- og vandforbrug", FarmTest i Kvæg nr. 17. Dertil kommer en mindre mængde vand til vask af traktor, maskiner og stalde.

Der er sensorer på drikkekar. Drikkekar rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Malkning er en energikrævende proces og efterfølgende skal der anvendes energi i forbindelse med mælkekøling. Det vurderes, at malkebotterne og malkekølingsanlægget ved anvendelse af moderne malkeudstyr og med fokus på vand- og energibesparelse, vil bidrage til et rimeligt lavt energi- og vandforbrug. Det vurderes, at det ovennævnte malkekølingsanlæg efterlever BAT-kravet for denne bedrift.

Der findes reelt ingen anvendelige normtal for elforbrug i kvægbesætninger. Der er lavet en rapport i 1994 ("Energiforbrug i det primære landbrug", De danske elværkers forening og Landscentret), som er baseret på kun 5 anlæg. Det vurderes, at disse normer er for gamle til at kunne anvendes i dag. En anden mulighed er regnemodellen i "Energisparekataloget" fra år 2000. Denne model er meget simpel, og tager f.eks. ikke højde for foderblanding, korntørring og andre aktiviteter, som foregår på nogle bedrifter, men ikke på andre. Det vurderes, at også disse normtal er for gamle og alt for unøjagtige til, at det giver mening at anvende dem i moderne sagsbehandling.

I stedet forholder Kommunen sig til oplysninger fra landbrugsenergikonsulent Kurt Mortensen, som angiver, at der forekommer variationer i energiforbruget hos malkekvægsbesætninger mellem 500 - 1300 kWh / årsko. Energikonsulenten angiver, at et elforbrug under 750 kWh / årsko er fornuftigt. På den baggrund vurderes det, at det forventede energiforbrug på Wissingsminde vil blive fornuftigt. Med et årligt forventet forbrug på 200.000 kWh, er det særligt vigtigt, at der løbende både ved indkøb af energiforbrugende anlæg og i den daglige drift er fokus på at vælge og vedligeholde udstyr, som har et lavt energiforbrug. Derfor anser Kommunen også anvendelsen af energikonsulenter til en gennemgang af hele bedriftens energiforbrug, som et væsentligt element i BAT-management.

Sammen med de stillede vilkår vurderer Kommunen, at det ansåede vand- og energiforbrug efter udvidelsen virker fornuftigt.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

- ◆ Der skal anvendes et mælkekølingsanlæg, hvor overskudsvarmen genanvendes.
- ◆ Der skal ske årlig kontrol og vedligeholdelse af mælkekøleanlægget i henhold til producentens anbefalinger, således at det altid kører energimæssigt optimalt.
- ◆ Anlæg, der er særligt energiforbrugende, såsom malkeanlægget og mælkekøleanlægget, gyllepumper, korntørringsanlæg, etc. skal serviceres og vedligeholdes med de for det konkrete anlægs vejledende intervaller i henhold til producentens/leverandørens specifikationer, således at de kan fungere energieffektive.

- ◆ Der skal på bedriften foretages et rådgivende besøg af et energiselskab eller en energikon-sulent, hvor mulige energibesparelser i virksomheden og i det nye projekt gennemgås. Der skal udarbejdes en rapport, som indeholder en vurdering af ejendommens energiforbrug og de eventuelle konkrete energibesparende forslag. Ejendommen skal forholde sig konkret til rapportens resultater og forslag. Rapporten skal udarbejdes senest i forbindelse med projektering af nybyggeriet og kopi indsendes til Kommunen.

4.4 RÅVARER OG HJÆLPESTOFFER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Nedenstående tabel angiver de anslåede mængder af input-stoffer undtagen vand- og elforbruget, som er beskrevne i foregående afsnit.

Tabel 5 : Årlige mængder af forskellige input-stoffer efter udvidelsen

Input-stoffer	Årlige mængder	Årlige mængder pr. Ha eller pr. DE	Opbevaring / beskrivelse	Placering
Diesel	30.000 l	114 l pr. ha	I to dieseltanke på hver 2500 l fra hhv. 2005 og 2008.	Se Bilag 6 - (L)
Olie	700 l	2,7 pr. ha	Olietønder placeres i spildbakker	Se Bilag 6 - (M)
Handelsgødning	Ca. 150 tons	570 kg pr. ha	Opbevares kortvarigt i sæsonen i storsække i ladebygning samt afhentes løbende hos foderstoffirma	Se Bilag 6 - (N)
Pesticider	1000 liter	3,8 L pr. ha	Kælder med fast bund uden afløb BI mål 1,36 -- BI reel: 0,89	Se Bilag 6 - (O)
Rengøringsmiddel - malkning	800 liter	1,8 l pr. DE	Brudsikre plasttromler	Se Bilag 6 - (R)-
Øvrige kemikalier	12,5 kg	0,02 kg pr. DE	Fluemidlet Cyromazin (2%) Opbevares i kemikalierum	Se Bilag 6 - (O)
Såsåed	Ca. 60 tons	135 kg pr. ha	Leveres umiddelbart før brug og opbevares i ladebygning	Se Bilag 6 - (N)-
Foderstoffer	Ca. .2000 tons	4,5 tons pr. DE	Fodersiloer i kalvestald og udendørs	Se Bilag 6 - (P)-
Ensilage	3560 m ³	8 m ³ pr. DE	Siloer	Se Bilag 3 - Situationsplan
Medicin	Ca. 10 kg	0,02 kg pr. DE	I aflåst køleskab i ny stald 1.1.4/1.1.5	-

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Begge dieseltanke er af nyere dato og deres tilstand og placering vurderes i forbindelse med et tilsyn på bedriften som værende tilfredsstillende. Der er ikke umiddelbart stor risiko for påkørsel. Olietønderne er placeret i værkstedet med fast gulv uden afløb, hvor der er en stor opkant / opkørsel til udendørs område. Olietønderne bør dog hæves op fra underlaget, således at der ikke er risiko for kondensdannelse under tønderne.

Idet bedriften bliver miljøgodkendt, gøres der opmærksom på, at opbevaring af handelsgødning skal overholde opbevaringsreglerne i Bilag 3 i bekendtgørelsen om nitratholdige gødningsstoffer (328 af

08/07 1983). Reglerne i denne bekendtgørelse omfatter opbevaringskrav af handelsgødning i forhold til brandfare. Der er særlige brandkrav til bygningskonstruktionen samt lagerbygningens øvrige anvendelse.

Det vurderes, at opbevaringen og forbruget af ovennævnte stoffer er forsvarlig sammen med de øvrige vilkår i godkendelsen. Håndteringen af de enkelte stoffer behandles blandet andet i afsnittene om affald samt driftsforstyrrelser.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

- ◆ Tankning af diesel skal altid foregå på plads med fast og tæt bund, enten med afløb via olieudskiller eller således, at spild kan opsamles.
- ◆ Olietønder skal placeres i en spildbakke, som kan rumme indholdet af den største beholder.
- ◆ Kemikalier og pesticider skal opbevares i et rum med kemikaliebestandigt tæt gulv uden afløb og uden mulighed for afløb til jord, grundvand eller overfladevand.

4.5 SPILDEVAND HERUNDER REGNVAND

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

På Bilag 7 har ansøger angivet den forventede placering og forbindelser af afløb og ledninger.

Det sanitære spildevand fra stuehuset og toilet i den eksisterende stald ledes til det offentlige kloaksystem.

Gyllesystemet: Udover gyllen fra de enkelte staldafsnit tilledes vaskevand fra malkeanlægget, vand fra rengøring af stalde, overfladevand fra vaskepladsen, møddingspladsen, et befæstet areal ved gyllebeholderen 1.1.6 samt fra befæstet areal til kalvehytter til gyllesystemet.

Vaskepladsen anvendes til vask af maskiner og påfyldning af sprøjtemidler. Vaskepladsen er i dag etableret vest for kostalden ved den nuværende ensilageplads. Her er et befæstet areal med fald til rist og afløb til gyllekanal. Der er lys og el tilslutning af højtryksrensere.

Ensilagesaft: Ensilagesaften fra de to ensilagesiloer og overfladevand fra de befæstede arealer (hvid skravering på Bilag 7) tilledes til en separat opsamlingsbeholder (1.1.8). Det opsamlede spildevand i beholder 1.1.8 tilsluttes ledning langs marken til et sprinkleranlæg, der fordeler vandet ud på marken på bevokset areal.

Tagvand: Tagvand fra eksisterende staldanlæg ledes direkte til Skanderup Bæk via dræn. Overfladevand fra befæstede arealer og tagvand fra eksisterende lagerbygning afledes via dræn og sandfang til Skanderup Bæk. Tagvandet fra det nye staldanlæg ledes via sandfangsbrønd og dræn til Skanderup Bæk. På Bilag 7 er afløbsforholdene indtegnet.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Anvendelse af vaskepladsen til påfyldning af sprøjtemidler samt rengøring af maskiner, herunder udvendigt sprøjteudstyr, vurderes at indebære mindre miljørisici i forhold til anvendelse af marker som rengøringssted. Derfor vurderes det, som et BAT-krav for Wissingsminde at anvende en vaskeplads, som er i overensstemmelse med Dansk landbrugsrådgivnings byggeblad nr. 103.11-03, til påfyldning af sprøjtemidler, rengøring af maskiner herunder udvendigt sprøjteudstyr.

Såfremt ensilagesaften udbringes med sprinkleranlæg, må der kun tilledes ensilagesaft og overfladevand til opsamlingsbeholderen. Derfor er det væsentligt, at afløbsforholdene kommer til svare overens med angivelserne på Bilag 7.

De befæstede arealer, som er skraveret med hvid på Bilag 7, bliver i fremtiden anvendt dagligt til bl.a. transport af ensilage, foder, gødning og dyr. Det vurderes, at det er hensigtsmæssigt med et befæstet areal, hvor spild nemt kan opsamles. Af samme grund vurderes det væsentligt, at de befæstede arealer har afløb til en separat opsamlingsbeholder.

Kommunen gør opmærksom på, at udledning af overfladevand og spildevand til vandløb kræver tilladelse efter miljøbeskyttelsesloven, for at kunne tage stilling til konsekvenserne af den hydrauliske belastning af vandløbet. Til behandling af denne tilladelse skal der bl.a. indgå en analyse af nedbørsmængder, som vil afstrømme fra det ønskede område. Ligeledes skal der ved neddrøsing af regnvand til en sø foretages beregninger af det nødvendig basinvolumen.

Sammen med nedenstående vilkår vurderes det, at indretningen af afløb og spildevandsforhold er miljømæssigt forsvarlige.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

- ◆ Påfyldning af sprøjtemidler, vask og rengøring af landbrugsmaskiner herunder gødnings- / sprøjteudstyr skal foretages på en vaskeplads som er i overensstemmelse med Dansk Landbrugsrådgivning, Landscentret udgivne Landbrugets byggeblade nr. 103.11-03, vask af landbrugsmaskiner, og afleder til gyllesystemet eller en separat opsamlingsbeholder.
- ◆ De befæstede arealer, som er skraveret med hvid på Bilag 7, skal aflede overfladevandet til gyllesystemet eller en separat opsamlingsbeholder.

4.6 AFFALD

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Bedriften er omfattet af reglerne i affaldsbekendtgørelsen og derfor skal man på ejendommen føre registrering over affaldsproduktionen efter de gældende regler, og bortskaffelsen skal ske i overensstemmelse med kommunens affaldsregulativ.

I dag, inden udvidelsen, sorteres størstedelen af affaldet i to containere på hver 200 liter, som afhentes en gang ugentligt af Marius Petersen. I den ene container sorteres og bortskaffes brændbart affald og i den anden plastaffald til genbrug.

Tabel 6: Forventede, omtrentlige affaldsmængder og -typer efter udvidelsen

AFFALDSTYPER	Årlig-mængder	Opbevaring	Bortskaffelse
Brændbart restaffald	5200 L	200 l container	1 gang ugentligt af Marius Petersen
Plastdunke og -folie mv. til genbrug	6400 L	200 l container	1 gang ugentligt af Marius Petersen
Pap til genbrug	2000 l	200 l container	1 gang ugentligt af Marius Petersen
Papir til genbrug	2000 l	200 l container	1 gang ugentligt af Marius Petersen
Træ (Paller m.m.)	1000 kg	I ladebygning	Engangspaller køres til modtageplads – returpaller til leverandør
Spildolie - Oliefiltre	200 L	I lukket beholder på fast gulv uden afløb	Større mængder afleveres til olieleverandør via returordning. Mindre mængder samt filtre til modtageplads
Kemikalier	0-1 L	I kemikalie rum med fast gulv uden afløb	Kommunal modtagerordning
Medicinrester	< 1 kg	Rester opbevares i aflåst skab	Afleveres til dyrlæge
Døde dyr	Ca. 12 køer og 30 kalve	Se Bilag 6 (K)	Afhentes af DAKA efter aftale – ca. hver anden uge
Jern og metal	2000 kg	Ved gyllebeholder	Kolding Skrothandel ca. 1 gang pr år

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kommunen gør opmærksom på, at det ikke er i overensstemmelse med kommunens erhvervsaffaldsregulativ, at blande pap og papir sammen med andet brandbart affald. Papir og pap skal sorteres og bortskaffes hver for sig. Kolding Kommune kan tilbyde gratis besøg af vores affaldskonsulenter, som kan vejlede og rådgive om sortering og bortskaffelsesmuligheder, bl.a. med henblik på at øge andelen af affald, der kan genbruges.

Kolding Kommune har udarbejdet en sorteringsvejledning til landbrugsbedrifter, som angiver hovedparten af affaldstyper på landbrugsbedrifter og deres korrekte bortskaffelsesmulighed. Sorteringsvejledningen er vedlagt i Bilag 8 og kan anvendes til opslag, hvis der er tvivl om håndteringen af en enkelt affaldstype.

I forbindelse med den fysiske gennemgang af bedriften blev opbevaringsstederne for kemikalier, olieprodukter, og pesticider tilset. Opbevaringen vurderes at være miljømæssigt forsvarlig og uden umiddelbar risiko for forurening af jord eller grundvand ved spild eller uheld, idet alt farligt affald opbevares stabilt, og uden umiddelbar risiko for påkørsel samt på fast gulv uden afløb.

De døde dyr bliver opbevaret på vaskepladsen vest for den eksisterende løsdriftsstald. Udfra de givne oplysninger vurderes det, at opbevaringen af døde dyr sker i overensstemmelse med bekendtgørelsen om opbevaring af døde dyr (bek. nr. 439 af 11/05 2007). Dog gøres der opmærksom på, at såfremt husdyrholdets samlede antal dyreenheder bliver større end 500 DE i forbindelse med ændringer af dyreenhedsberegningerne, skal opbevaringsstedet også være sikret mod ådselædende dyr ved indhegning.

Sammen med de tilhørende vilkår vurderer kommunen, at affaldshåndtering på Wissingsminde, herunder opbevaring og bortskaffelse, ikke medfører miljømæssige problemer.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

- ◆ Farligt affald, herunder spildolie, oliefiltre, kemikalier og pesticider skal opbevares i lukkede stabile beholdere og uden mulighed for påkørsel. Underlaget i opbevaringsrummene skal være kemikaliebestandigt tæt gulv og uden mulighed for afløb til kloak, dræn eller jord.
- ◆ Wissingsminde skal senest 3 år efter godkendelsens ikrafttrædelse have besøg af Kolding Kommunes affaldskonsulent med henblik på en optimal og korrekt håndtering af affald.

5 GØDNINGSPRODUKTION OG -HÅNDTERING

5.1 GØDNINGSTYPER OG MÆNGDER

I dette kapitel beskrives og vurderes gødningsopbevaringen og gødningshåndteringen samt gødningsmængderne.

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Harmonikravet til 444,21 DE er 261,3 ha ved 1,7 DE pr. ha. Til den ansøgte produktion er angivet et areal på 262,73 ha til udspreddning, hvoraf de 97,71 ha er forpagtet. Endvidere udgør afgræsningsarealer udenfor udbringningsarealerne 10,23 ha.

Af de 444,21 DE (jf. nuværende beregningsmetode) afsættes gødning svarende til 11,29 DE af dyrene ved afgræsning af græsarealer udenfor omdriften. De resterende 432,92 DE til udbringning afsættes på bedriftens ejede og forpagtede arealer. Dyretrykket målt i DE pr ha bliver 1,65 DE pr. ha.

I nedenstående tabel gives en oversigt over de forskellige typer husdyrgødning, der produceres og afsættes i den ansøgte produktion. Bemærk, at produktionen er under forudsætning af normerne i 2005/2006 og kan afvige i forholdt til aktuelle normer.

Tabel 7: Indhold af N og P i gødningen til udbringning

Gødningstype	Kg kvælstof	Kg fosfor	DE
Produceret gylle (ekskl. afsat gødning ved græsning)	42599,49	7078,09	401,65
Produceret dybstrøelse	3805,49	501,93	31,27
Modtaget eller afsat husdyr- eller anden organisk gødning	0	0	0
I alt til rådighed	46404,98	7580,02	432,92
I alt til rådighed pr. ha	176,61	28,85	1,65

Som det ses af ovenstående tabel modtages eller afsættes der ikke gødning ej heller anden organisk gødning, f.eks. spildevandsslam, kartoffelrugtsaft, e.l. Der anvendes kun ejede eller forpagtede arealer.

Før udvidelsen modtages der svinegylle, svarende til 29,8 DE, der indeholder 2887 kg N og 756 kg P. Der modtages ingen gødning efter udvidelsen.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Jævnfør ovenstående er harmonikravet på 1,7 opfyldt.

Lovgivning vedrørende beregning af DE for kvæg ventes ændret med virkning fra 1. august 2009, således at det ansøgte kvæghold på 444,21 DE efter ændret beregning forventes at komme til at udgøre ca. 525 DE for samme antal dyr. Dermed skal Wissingsminde anskaffe flere arealer til at udbringe gødningen. Såfremt der ikke kan findes jord tæt på ejendommen, forventes det at inddrage et aftaleareal på 67 ha i Hejls tilhørende ansøgers far. Det forventede ekstra arealkrav vil således blive

opfyldt ved inddragelse af dette areal. Aftalearealerne ved Hejls må ikke anvendes til udbringelse af husdyrgødning før der foreligger en arealgodkendelse fra Kolding Kommune. Wissingsminde skal sikre, at der til hver en tid er tilstrækkeligt med udbringningsareal til rådighed.

Kolding Kommune vurderer under overholdelse af efterfølgende vilkår, at Wissingsminde kan producere kvæggylle svarende til 402 DE samt dybstrøelse svarende til 31 DE samt 11,28 DE afsat under afgræsning.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

- ◆ Der må højst udbringes 1,65 DE pr. ha efter nuværende DE-beregningsmetode med et indhold på højst 176,6 kg N/ha og 28,85 P kg/ha.

5.2 FLYDENDE HUSDYRGØDNING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

I dag findes der tre gyllebeholdere på bedriften. Den ene beholder nedlægges, mens den anden beholder overgår til opsamling af afløb fra ensilageplads og vand fra befæstet areal. Den tredje beholder bevares som gyllebeholder.

Tabel 8: Opbevaringsanlæg til gylle, ensilagesaft og overfladevand

OPBEVARINGSANLÆG	Overdækning	Seneste 10 års -kontrol	Anvendelse
Gyllebeholder nr. 1.1.6 Størrelse: 2650 m ³ Byggeår: 1994	Naturligt flydelag	17-11-2004	Gylle fra staldafsnit 1.1.1 og vaskevand fra vask af malkeanlæg. Gyllen omrøres kun forud for udkørsel
Gyllebeholder 1.1.7 Størrelse: 900 m ³ Byggeår: 1978	-----	10-05-1999	Nedlægges
Ensilagesaft/ vand 1.1.8 Størrelse: 600 m ³ Byggeår: 1980	-----	10-05-1999	Beholderen overgår til opbevaring af ensilagesaft og overfladevand fra befæstede arealer.
Gyllebeholder 1.1.9 Størrelse: 4500 m ³ Byggeår: senest 2011	teltoverdækning	-	Gylle fra staldafsnit 1.1.4 og 1.1.5
Gyllebeholder. 1.1.10 Størrelse: 4500 m ³ Byggeår: senest 2013	teltoverdækning	-	
Gyllekanaler + fortank Størrelse: 850 m ³ Byggeår: 1976	Ingen	Ingen	

Opbevaringskapacitet: Ifølge opbevaringskapacitetsberegningen vedlagt ansøgningen og ovenstående tabel bliver den samlede opbevaringskapacitet på 12.500 m³. Normproduktionen af gylle pr. år er 7.900 m³, og dertil kommer ekstra vand fra rengøring og nedbør, hvilket er beregnet til 3.570 m³. Dette giver en samlet årlig mængde på 11.479 m³ og en samlet månedlig mængde på 957 m³. Dermed får Wissingsminde en samlet opbevaringskapacitet (12.500/957 m³), svarende til 13 måneder.

Den ekstra tilledning fra nedbør og vaskevand, der er udregnet fra standardmængder, indgår i de DJF-tal, som er udgangspunkt for de beregnede mængder gylle.

For Wissingsminde gælder, at de nye tanke er overdækkede og således ikke modtager regnvand. For vand og saft fra ensilagesiloer og befæstede arealer i forbindelse med disse etableres en separat op-

samling til gyllebeholderen, som ligger ved den eksisterende stald. Denne anvendes herefter ikke længere til husdyrgødning. Der tilkøbes et sprinkleranlæg til løbende udbringning af vand på græsarealerne nord for gården.

I opbevaringskapaciteten er der indregnet vand fra siloer og tilkørselsområder, selvom dette håndteres separat. Dette gør man ud fra, at der i en overgangsfase fortsat vil kunne være tilløb til gylletankene, indtil de nye siloer og nye afløb er etablerede.

Der føres logbog over flydelaget på gyllen, så der er fokus på at flydelaget lever op til kravene.

Tankene er tilmeldte de lovpligtige regelmæssige eftersyn, hvilket betyder at tankene hvert 10 år bliver kontrolleret for, om der skulle være tegn på begyndende utætheder. Gyllen omrøres kun forud for udkørsel af gylle.

I ansøgningen er angivet, at husdyrgødning udbringes under hensyn til de generelle regler, og at dette foregår i videst mulig omfang efter godt landmandskab, hvilket vil sige at der tages hensyn til naboer, byområder, osv.

Drift: Ved den eksisterende beholder (1.1.6) etableres der et befæstet areal med afløb til gylletanken. På denne plads etableres en fortank, hvor gyllen fra stald (1.1.4 og 1.1.5) pumpes videre til de to nye beholdere (1.1.9) (1.1.10). Som det fremgår af Bilag 3, er der påtænkt et befæstet areal ved de to gyllebeholdere i forbindelse med den nyetablerede møddingsplads. Mellem staldene og gyllebeholderne bliver der i alt ca. 500 meter nedgravet gyllerør og det forventes, at der pumpes gylle i ca. 15 timer hver anden uge.

I forbindelse med udbringning foretages overpumpning til gyllevognen med en pumpekran.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det vurderes, at en samlet kapacitet på 13 mdr. med to nye tanke og ved fuld drift må anses for passende til at ejendommen er sikret en fremtidig buffer i fht. at kunne dække den ekstra gødningsudskillelse, der vil forekomme som følge af øget foderoptag og mælkeproduktion over år (produktionsstigning). Ligeledes ydes en god sikkerhed for kapacitet til at optage ekstraordinære nedbørshændelser, uheld med vandspild, m.v.

Gylletankene skal kontrolleres hvert 10. år ifølge lov om beholderkontrol. Gyllebeholdere 1.1.6 har fået foretaget 10-års beholderkontrol i 2004, mens beholderen som fremover anvendes til ensilage-saft fik foretaget kontrol i 1999. Der er indsendt en anmodning om beholderkontrol af denne beholder den 7. januar 2009. Kontrollen er endnu ikke udført, men skal foretages inden årets udløb. Kommunen vurderer, at det ligeledes er væsentligt, at der også foretages et jævnlige tjek af samlinger og rørføringer på gyllebeholdere og fortanke, således at risikoen for brud og utætheder mindskes. Derudover gøres der opmærksom på at gyllebeholder 1.1.7 ikke må anvendes og skal tages ud af drift, idet der ikke er foretaget beholderkontrol.

Da gyllevogne fyldes med sugekran, vurderer kommunen, at risikoen for spild ved pumpning fra beholder til gyllevogn er minimal, og der er på denne baggrund ikke stillet vilkår om påfyldningsplads ved de nye gyllebeholder. Hvis der mod forventning forekommer spild af gylle på jorden, skal der etableres et befæstet areal.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

- ◆ Tømning af gyllebeholderne skal foregå under konstant opsyn samt med en sugekran.
- ◆ Hvis der forekommer spild af gylle ved gyllebeholderne (1.1.9 og 1.1.10), skal der etableres en befæstet plads med afløb til separat beholder eller gyllebeholder.

5.3 DYBSTRØELSE

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Dybstrøelse bliver i dag placeret i markstakke, men fremover bliver dybstrøelsen anbragt på den nye møddingsplads.

Tabel 9: Opbevaringsanlæg til fast husdyrgødning.

OPBEVARINGSANLÆG	Overdækning	Anvendelse
Møddingsplads Størrelse: 2,5*13* 20 m (380 tons opbevaringskap.) Byggeår: senest 2011	Plast eller dug	Årlig dybstrøelse mængde er ca. 340 tons. Dybstrøelsen tilkøres ca. hver anden uge. Foderrester og lign. tilkøres ugentligt.

Ifølge den indsendte kapacitetserklæring er den årlige produktion af dybstrøelse på 337 tons. Denne mængde inkluderer direkte nedbør. Møddingspladsen skal være overdækket. Ansøger oplyser at overdækningen bliver med plast eller dug.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det vurderes, at den valgte placering af møddingspladsen er hensigtsmæssig set i forhold til en placering tættere på naboer. Dette begrundes med, at det vurderes, at de potentielle lugt- og fluegener for naboerne bliver mindre ved den valgte placering, da afstanden til naboerne er større.

Idet der ved etablering af en møddingsplads vil være tilstrækkeligt med opbevaringskapacitet til fast gødning, krybbeaffald og ensilagespild, mm., og der derved ikke længere er behov for anvendelse af markstakke, vurderes det, at bedriftens håndtering af fast gødning vil udgøre en mindre forureningsrisiko end tidligere. Da det vurderes at opbevaring og håndtering af dybstrøelse i markstakke medfører end større risiko for spild og forurening af jord og overfladevand end såfremt det opbevares på en eget møddingsplads. Kommunen vurderer at det er et BAT-krav for en bedrift som Wissingsminde at opbevare alt dybstrøelse og krybbeaffald på en eget møddingsplads, som er i overensstemmelse med Dansk Landbrugsrådgivning, Landscentret udgivne Landbrugets Byggeblade nr. 103.06-05 eller nr. 103.06-06.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

- ◆ Der skal etableres en møddingsplads med tilstrækkeligt kapacitet til opbevaring af dybstrøelse, krybbeaffald og ensilagespild, således at der ved fuld produktion ikke bliver nødvendigt at opbevare dybstrøelse i markstakke.
- ◆ Møddingspladsen skal indrettes således den er i overensstemmelse med Dansk Landbrugsrådgivning, Landscentret udgivne Landbrugets Byggeblade nr. 103.06-05 (møddingsplads, afgrænsningsmur) eller nr. 103.06-06 (møddingsplads, randzone).

6 GENER FRA HUSDYRBRUGET

I dette afsnit beskrives og vurderes gener, som produktionen på Wissingsminde eventuelt kan forårsage i forhold til naboer.

Alle de nærmeste naboer er placeret syd for bedriften og der er ingen naboer nord for bedriften. Den nærmeste beboelse uden landbrugspligt og som ikke ejes af Simon Simonsen er Engvej 6. Der er ca. 150 meter fra de eksisterende staldanlæg og ca. 260 meter fra de nye staldanlæg til Engvej 6, som også er placeret indenfor landsbyafgræsningen og i samlet bebyggelse.

Kolding Kommune har ikke registreret nogen naboklager i forhold til den nuværende produktion. I forbindelse med den tidligere sagsbehandling af regionplantillægget og miljøgodkendelsen i 2006 har der ligeledes ikke været indgivet bemærkninger vedrørende eventuelle nabogener.

6.1 LUGT

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

En husdyrproduktions primære lugtafgivelse kommer fra staldanlægget. Der afgives dog periodisk lugt fra gyllebeholder i forbindelse med omrøring og tømning, men såfremt flydelaget er tæt er lugtafgivelsen begrænset. Ligeledes afgives der lugt i forbindelse med gødningsudbringningen på markerne. Møddingsplads og ensilageplads kan også bidrage til den samlede lugtafgivelse fra bedriften.

I forbindelse med ansøgningen er der foretaget lugtberegninger fra staldanlæggende til nærmeste nabo, som ikke ejes af bedriftsejeren og, som ikke er en ejendom med landbrugspligt. Den nærmeste nabo, som opfylder disse kriterier er Engvej 6, som også er beliggende i samlet bebyggelse.

Ifølge lugtgeneregningen vil der forekomme en forøgelse af lugtgener til Engvej 6 efter udvidelsen, men lovens fastsatte genekriterie for samlet bebyggelse vil fortsat være overholdt med god margin.

Miljøstyrelsens ansøgningssystem har beregnet hvilke afstande, der mindst skal være fra staldene til forskellige beboelsestyper, se tabellen nedenfor. Her ses også de målte afstande til den nærmeste beboelse indenfor hver type. På kortet nedenfor ses bl.a., hvilke konkrete beboelser, det drejer sig om.

Tabel 10: Lugtgenefastholdelsen

OMRÅDETYPE	Mindste afstand (genefastholdelsen) jf. lovkraft.	Den vægtede gennemsnitsafstand
Byzone / Sommerhusområde (Lunderskov)	405 m	1200 m
Samlet bebyggelse (Skanderup, v Engvej 6)	133 m	230 m
Enkelt bolig (Engvej 6)	104 m	230 m

Det ses af tabellen, at alle genefastholdelskravene er overholdt og dér, hvor den vægtede gennemsnitsafstand kommer tættest på genefastholdelse er hos Engvej 6, som ligger i den samlede bebyggelse.

Det betyder dermed, at naboerne, ifølge beregningerne, ikke vil opleve væsentlige lugtgener fra staldene på Wissingsminde.

Ansøger oplyser, at han vurderer, at placeringen af de nye gyllebeholdere betyder, at lugtgener ved håndtering og omrøring af gylle kan ske uden påvirkning af naboerne, hvilket tillægges stor vægt af ansøger. Endvidere oplyses det, at kørsel med gylle vil blive foretaget intensivt, således at lugtgener berører så få dage som muligt.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERINGER

De nærmeste beboelser ejes af Simon Simonsen; det drejer sig om Wissingsmindevej nr. 9, 10, 11, 12 og 20. Disse ejendomme udlejes og der ses bort fra disse i forbindelse med vurdering af lugtgenerne fra bedriften. Det bevirker, at Engvej 6 ifølge lugtreglerne betragtes som nærmeste nabo, hvilken i dette tilfælde også er beliggende i samlet bebyggelse. En væsentlig årsag til, at produktionen på Wissingsminde ikke forventes at medføre lugtgener, er placeringen af staldafsnittet med malkekøerne (1.1.4). Idet dette staldafsnit ikke medregnes i lugtberegningerne p.g.a. af vindmæssig gunstig placering nord for nærmeste naboer samt at stalden ligger længere væk end 1,2 gange den krævede geneafstand. For det samlede staldanlæg der korrigeres lugtgenefstanden derfor fra 268 meter til 133 meter.

På dette grundlag er der foretaget en ekstra lugtberegning for de naboer, som er placeret længere mod øst. Her er der foretaget beregninger af lugtgenerne i forhold til Kastanie Allé 33. Her fremgår det ligeledes, at der antageligt ikke vil forekomme væsentlige lugtgener for de naboer, som ligger øst for Wissingsminde.

Da lovens mindstekrav til afstande til nærmeste beboelser indenfor de tre typer er overholdt, vurderer Kommunen, at lugt fra staldene ikke vil give væsentlige gener for naboerne.

I forslaget til kommende kommuneplan er der forslag om at Skanderup vil overgå til byzonestatus hvilket i givet fald vil skærpe geneafstandskravene yderligt. Projektet i nuværende form overholder geneafstandskravet til byzone for eksisterende anlæg, men der vil være krav om at ændringer ikke udløser forøgede lugtgener. For så vidt at en større andel af dyrene sættes på græs i sommerperioden vil det ansøgte overholde lugtgenekrav til byzone med god margin.

Lugt fra gyllebeholderne og udbringning på markerne indgår ikke i ovenstående lugtberegninger, hvorfor disse forhold betragtes særskilt.

De nye gyllebeholdere overdækkes med teltdug, og der vil derfor ikke forekomme nogen lugtafgivelse hen over året. I den eksisterende gyllebeholder skal der være det lovpligtige, intakte flydelag, der næsten lige så effektivt stopper for lugtafgivelse. Der gøres opmærksom på, at flydelaget skal inspiceres minimum 1 gang om måneden, dog ugentligt i forbindelse med omrøring og tømning og i forbindelse med reetablering af flydelag. Det er kommunens vurdering, at lugt fra gyllebeholderne ikke vil være til gene for naboerne, idet der ligger et stabilt og tæt flydelag eller en teltoverdækning.

Når gyllen skal omrøres og bringes ud, vil der altid være lugtgener. Nogle af udbringningsarealerne er beliggende indenfor 200 meters zonen fra byzone og områder i landzone, hvor der er en lokalplan for boligområder. Indenfor denne zone må der ikke udbringes flydende husdyrgødning på helligdage eller i weekenden. Se Bilag 12.

Det er Kommunens vurdering, at ansøger er meget bevist om lugtgener fra udbringningen og i den daglige drift har fokus på at mindske lugtgenerne for naboerne.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

- ◆ Såfremt der efter Kommunens vurdering opstår væsentlige lugtgener, der vurderes at være væsentligt større, end der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan Kommunen meddele påbud om, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger. Evt. udgifter hertil afholdes af ejendommen.

- ◆ Gyllehåndtering, herunder udbringning og omrøring, skal ske på en måde, der begrænser lugtgener mest muligt.

6.2 FLUER OG SKADEDYR

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der tilstræbes god renholdelse i og omkring staldene og rester af foder fjernes.

Møddingspladsen anlægges sammen med de nye gylletanke nordvest for anlægget. Dermed bliver afstanden fra mødding til naboer betydeligt større, og det forventes at fluegener for naboerne bliver mindsket.

Wissingsminde vil bekæmpe fluer kemisk med fluemidlet cyromazin (2%) og Mortalin tilser bedriften en gang årligt.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kolding Kommune vurderer, at det ved effektiv renholdelse af foderbord, foderopbevaring samt brug af kemisk bekæmpelse og overdækning af mødding vil være muligt at begrænse risikoen for væsentlige fluegener og tilhold af skadedyr.

Kolding Kommune vurderer derfor, at bekæmpelsen af fluer og andre skadedyr som udgangspunkt må anses for at være tilstrækkelig til ikke at skabe væsentlige gener for de omkringboende. Det skal bemærkes at retningslinierne fra Statens Skadedyrslaboratorium opdateres jævnligt.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

- ◆ Der skal på ejendommen foretages effektiv rotte- og fluebekæmpelse, som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinier fra Statens Skadedyrslaboratorium. Bekæmpelsen skal desuden foretages på tilsynsmyndighedens forlangende, såfremt der modtages klager og konstateres væsentlige gener.
- ◆ Opbevaring af foder skal ske, så der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).

6.3 TRANSPORT

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der vil forekomme et øget antal transporter til og fra ejendommen efter udvidelsen, bl.a. i forbindelse med udbringning af husdyrgødning og ensilering.

Alt gylle opbevares på bedriften i beholder med direkte tilknytning til staldanlæggene, hvorfor der ikke sker nogen transport af gylle fra stalden til en beholder. De ejede markarealer er beliggende i direkte tilknytning til ejendommen og kræver ikke transportkørsel på offentlig vej. Transporter til de forpagtede arealer syd og vest for Skanderup foregår via Wissingsmindevej og Kastanie Allé.

Der forventes ikke forøgede transporter til arealer syd for Skanderup, idet der ikke sker ændring i dyrkningen af disse arealer, herunder gødningsanvendelse.

Transportruterne, som anvendes ved udbringning af gylle fremgår af Bilag 12.

Tabel 11: Antal transporter før og efter udvidelsen

TRANSPORT AF:	Antal transporter før udvidelse	Antal transporter efter udvidelse	Tidsperiode
Mælk (lastbil)	1 x hver 2. dag	uændret	Afhænger af mejeriets indvejning
Gylle (primært traktor)	310 (150 på off. vej)	545 (180 på off. vej)	Primært april til juli
Levende dyr (lastbil)	2 x pr. måned	3 x pr. måned	Primært i dagtimer
Døde dyr (lastbil)	1 x pr. måned	2 x pr. måned.	Primært i dagtimer
Olie (lastbil)	1 x pr. måned	1 x pr. måned	Primært i dagtimer
Dybstrøelse (traktor)	20 læs	40 læs	Primært forår – marts – april
Foder/korn (lastbil)	4 x pr. måned	uændret	Primært i dagtimer
Handelsgødning (lastbil)	3 læs pr. år	uændret	Primært i dagtimer
Halm til strøelse/foder (traktor)	30 læs	50 læs	Primært i høst
Fyringsolie/brændstof (lastbil)	1 x pr. måned	uændret	Primært i dagtimer
Majsensilage (traktor)	150 læs,(75 på off. vej)	400 læs,(175 på off. vej)	primært måneder juni-september
Græsensilage (traktor)	80 læs, ,(30 på off. vej)	190 læs,(60 på off. vej)	primært måneder juni-september
Foderblanding (traktor)	Dagligt	uændret	Morgen og aften
Dagrenovation (lastbil)	1 x pr. uge	uændret	primært i dagtimer
Traktorkørsel med mark-maskiner	efter behov	efter behov	primært i dagtimer – Sæsonarbejder kan kortvarigt foregå hele døgnet.

Ansøger oplyser, at årsagen til at antallet af nogle transporter forbliver uændret skyldes f.eks. for mælk, at der kommer større læs på samme bil. For foder og korn kommer større læs med foder og der sker mindre salg af korn. For handelsgødning skyldes det, at mere husdyrgødning medfører mindre forbrug af handelsgødning.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

I forbindelse med idéhøringen indkom der en bemærkning vedr. anvendelsen af en mindre grusvej ned til det ene udbringningsareal til mark 18-0 (Syd for Skanderup By). Der findes to adgangsveje til dette areal. Den korte rute forløber igennem den sydlige del af Skanderup på en offentlig vej langs et beboelsesområde. Til sidst på denne rute foregår kørslen på grus på en privat fællesvej. Denne grusvej benyttes blandt andet af skolebørn. Vejen er smal og der kan ikke passere andre personer eller køretøjer, når der køres med landbrugsmaskiner på vejen. Den lidt længere rute foregår ud af Skanderup mod vest, langs Kastanie Allé og dernæst sydpå ad Gl. Lunderskovvej og til sidst ind ad grusve-

jen Visevej Bro. Det vurderes, at det er mere hensigtsmæssigt at benytte ruten via Visevej Bro til udbringningsarealet mark 18-0.

I forbindelse med udbringning af gylle gøres der opmærksom på, at nogle af udbringningsarealerne er beliggende indenfor 200 meter af byzonen til Lunderskov, hvorfor der her ikke må udbringes gylle i weekenden og på helligedage jf. reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Det er Kommunens vurdering, at der er valgt de mest hensigtsmæssige transportveje for produkter til og fra gården. Kommunen vurderer, at de anførte transportveje for gylle til markerne medfører forholdsvist få gener for områdets beboere, idet størstedelen af udbringningsarealerne ligger i direkte tilknytning til bedriften og for de øvrige arealer, sker udbringning kun gennem den vestlige del af Skanderup.

For så vidt angår de øvrige transporter til og fra ejendommen, ses det af ovenstående tabel, at transporterne fortrinsvist sker i dagtimerne samt, at antallet af transporter ikke ændres uforholdsmæssigt. Det vurderes sammen med de stillede vilkår, at transporterne til og fra Wissingsminde ikke vil medvirke til uforholdsmæssigt store gener for naboer og beboere i Skanderup.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

- ◆ I forbindelse med transport til og fra udbringningsarealerne skal de ruter, som er angivet i Bilag 12, anvendes. Alternative ruter skal anmeldes til og godkendes af Kolding Kommune.
- ◆ Såfremt det anslåede årlige antal eller de anslåede tidspunkter for transporter, der fremgår af tabel 11, overstiges med mere end 10 %, skal kommunen kontaktes og vurdere, om det medfører væsentlige gener for de omkringboende.

6.4 STØJ

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der kan forekomme støj ved følgende punkter:

Gl. stald/lade: kompressor, kornblæser, korntørringsanlæg, gyllepumpe, nuværende malkeanlæg, blæser i løsdriftsstalden og ved blanding af foder.

Ny stald: malkerobotter, gyllepumpe. Støjkilderne er indtegnet på Bilag 3.

Tabel 12: Støjkilder

STØJKILDER	Nu-drift	Ansøgt
Malkning og vask af anlæg	2 x 3 timer	Robotter kører i døgndrift
Køling af mælketank	4 timer	4 timer
Ensilering i dag/aftentimer	1 x ca. 15 timer, græs 2 x ca. 6 timer / år	1 x 40 timer, græs: 4 x 12 timer /år
Levering af råvarer	15 min/måned	20 min/måned
Gyllepumpning	12 timer hver 3. uge	15 timer hver 2. uge

Gylleudbringning	fast gødning: ca. 8 timer, gylle: ca. 100 timer	Fast gødning: ca. 14 timer, gylle: ca. 250 timer.
Ventilation	Naturlig	Naturlig
Foderblanding og udfodring	2 timer/dag	3 timer/dag
Afhentning af mælk	15 min. hver 2. dag	30 min. hver 2. dag
Modtagelse og afhentning af dyr	2 gange/måned	4 gange/måned
Høst	180 timer/år	120 timer/år

Arbejdet udføres så vidt muligt på hverdage og i dagtimerne.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det vurderes, at støj fra ejendommen ikke er eller forventes at blive et problem for de omkringboende. Det vurderes ligeledes, at udvidelsen ikke vil medføre flere væsentlige støjgener for de omkringboende. Der er ikke foretaget støjberegninger, idet projektet som udgangspunkt vurderes at kunne overholde støjkravene, ejendommens opbygning og afstanden til naboer taget i betragtning.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

- ◆ Husdyrbrugets bidrag til støjbelastningen i omgivelserne (det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A)) målt i ethvert punkt uden for skel, må ikke overstige:

DAG			
Mandag-fredag	Kl. 07.00 – 18.00	55 dB(A)	Ref. tid 8 timer
Lørdag	Kl. 07.00 – 14.00	55 dB(A)	Ref. tid 7 timer
Lørdag	Kl. 14.00 – 18.00	45 dB(A)	Ref. tid 4 timer
Søn- og Helligdage	Kl. 07.00 – 18.00	45 dB(A)	Ref. tid 8 timer
AFTEN			
Alle dage	Kl. 18.00 – 22.00	45 dB(A)	Ref. tid 1 time
NAT			
Alle dage	Kl. 22.00 – 07.00	40 dB(A)	Ref. tid ½ time

- ◆ Støjbelastningen er det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) målt eller beregnet i punkter i 1,5 meters højde over terræn. Referencetiden regnes i henhold til støjvejledningen.
- ◆ Virksomheden skal for egen regning dokumentere, at støjvilkår overholdes, hvis Kolding Kommune finder det påkrævet. Dokumentation for overholdelse af støjkravene kan være i form af målinger i ejendommens omgivelser (under fuld drift) eller kildestyrkemålinger ved de enkelte støjkloder kombineret med beregninger efter den fælles nordiske beregningsmodel for industristøj.
- ◆ Kravet om dokumentation af støjforholdene kan højst fremsættes én gang årligt, med mindre den seneste kontrol viser, at vilkårene ikke kan overholdes. Støjmålinger skal udføres som beskrevet i Miljøstyrelsens til enhver tid gældende støjberegningsvejledning og foretages i punkter, som forinden aftales med Kommunen. Støjmåling skal udføres af et akkrediteret firma.

6.5 STØV

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

I forbindelse med transporter til og fra ejendommen samt ved levering og håndtering af råvarer og mineraler, kan der opstå støvgener, hvilket dog oftest er af begrænset karakter. Antallet af transporter øges ikke proportionalt med besætningens størrelse og der vil i mange tilfælde kunne medtages en større mængde pr. kørsel.

Der kan i en begrænset periode forekomme støvgener under høst af korn til modenhed, samt når der presses halm.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Med hensyn til støvgener fra gården forventes det ikke at give væsentlige problemer. Dog henvises der til god landmandspraksis, at al transport til og fra bedriften, for at begrænse støvgener, skal foregå ved hensynsfuld kørsel, samt at alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering, håndtering og udkørsel, således at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

Afsnittet har ikke givet Kommunen anledning til at stille særlige vilkår.

6.6 LYS

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der er udvendig belysning ved malkerummet. Desuden er der en lysmast ved plansilo, der bruges sjældent. Der er vågeblus i stald om natten. Driftsperiode afhænger af tidspunkt på året. Der anvendes lavenergilysstofrør. Disse er ikke generende for omgivelserne, da de er placeret oppe under taget og lyser direkte ned i stalden. Der kan forekomme dage, hvor der er behov for ekstra lys, f.eks. ved akut behov for dyrlægehjælp eller andre akutte situationer.

Staldene er med naturlig ventilation samt gardiner.

I forbindelse med høst kan det forekomme, at maskinerne kører med lys.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Ejendommens stalde ligger forholdsvis afskærmede i forhold til de omkringboende. Med baggrund i staldenes placering, topografien og beplantningen vurderes det, at driften ikke vil give anledning til væsentlige lysgener for de omkringboende. Det skal dog fortsat sikres, at ejendommen ikke medfører væsentlige lysgener for de omkringboende. Det vurderes, at brug af aktivitetssensorer, hvor det er muligt ud over at begrænse eventuelle lysgener, også vil være gunstige i forhold til begrænsning af elforbrug, og dermed er at betragte som et BAT-tiltag.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

- ◆ Udendørs plads-/orienteringsbelysning skal være forsynet med aktivitetssensorer, der sikrer at lyset kun er tændt i op til en halv time efter seneste aktivering.
- ◆ Natbelysning må maksimalt være på 15 Lux.
- ◆ Såfremt der modtages klager over væsentlige lysgener fra ejendommen, kan Kommunen meddele påbud om, at der skal indgives og gennemføres et projekt for afhjælpende foranstaltninger. Evt. udgifter hertil afholdes af ejendommen.

7 VURDERING AF INDVIRKNINGERNE PÅ VANDMILJØ, NATUR OG DYR

I dette kapitel beskrives og vurderes bedriftens indvirkninger på naturområder herunder Natura 2000-områder, vandløb, søer, vandhuller, enge, moser, overdrev og dyrene i og omkring disse områder.

7.1 UDBRINGNINGSAREALERNE

Ifølge ansøgningen er der 262,75 ha udbringningsarealer, som er ejede og forpagtede arealer. En mindre del af udbringningsarealet er permanent græsareal (ca. 3 ha). Udbringningsarealerne ligger på JB 3 eller JB 5 jorde. JB 3 jorderne er ikke drænet, mens JB 5 jorderne er drænet. Ingen af udbringningsarealerne bliver vandede. Reference-sædskiftet er angivet til K4 og det anvendte sædskifte er angivet til K2.

Udover udspretningsarealet består ejendommens matrikulerede areal af græsningsareal, vejareal, gårdareal, beskyttede vandhuller og et beskyttet vandløb jf. naturbeskyttelseslovens § 3, samt et skovareal.

Tabel 13: Udbringningsarealer

	I alt, ha	Nitratfølsomme grundvand	Nitrat- eller fosforklasse
Ejede og forpagtede arealer	262,75	0 ha	0 ha

Der ligger afgræsningsarealer udenfor udbringningsarealerne på 10,23 ha. Den mængde N og P, der afsættes af græssende dyr uden for udbringningsarealet indgår ikke i næringsstofberegningerne, men antages ikke at kunne medføre et væsentligt næringsstofoverskud på baggrund af et husdyrtryk på 1.1 DE/ha på græsningsarealerne.

I 2006 fik Wissingsminde udarbejdet en naturplan for bedriftens arealer, som beskriver forskellige mulige naturtiltag til at forbedre arealernes natur, jagt og herlighedsværdi.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det vurderes set i sammenhæng med de øvrige afsnit om udbringningsarealerne, at de angivne arealer i ansøgningen kan anvendes som udbringningsareal for Wissingsminde.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

- ◆ Udbringelse af husdyrgødning fra staldanlæggene, må kun finde sted på de af Bilag 12 angivne 262,75 ha udbringningsarealer.

7.2 PÅVIRKNINGER AF SØER OG VANDLØB

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Vandløb: Udbringningsarealerne er geografisk forholdsvis samlede og afvander alle til Skanderup Bæk, som er en del af Kongeåens vandløbssystem. Skanderup Bæk løber videre ud i Nagbøl Å, dernæst Vamdrup Å, og ender i Kongeåen, som løber ud i Vadehavet. Skanderup Bæk udspringer lige

øst for Wissingsminde og løber syd om bedriften. Skanderup Bæk løb før i tiden ud i en lille branddam, som i 2008 blev nedlagt, og i dag er der etableret et vandløbsstryg med grusgydebanks. Opstrøms branddammen var der en fin ørredbestand, som i dag har adgang til hele vandløbet. Vandløbet har en faunaklasse 4 og tilstanden beskrives som noget forringet biologisk vandkvalitet, hvilket primært begrundes med dårlige fysiske forhold. Vandløbet løber i et forholdsvis fladt landskab og der forekommer ingen arealer med en hældning over 6 grader.

Tabel 14: Vandløb og opland

	Opland og udbringningsarealernes andel heraf		Målsat	Tilstand
Skanderup Bæk	1203 ha	21,8 %	B2, vandløb for ørreder og andre laksefisk	Faunaklasse 4, Vandløbets tilstand beskrives som noget forringet biologisk vandkvalitet
Konge Åen (Kun indenfor Kolding K.)	9169	2,9 %	B2, vandløb for ørreder og andre laksefisk	Varierer mellem faunaklasse 3 og 5.

En del af udbringningsarealerne grænser direkte op til Skanderup Bæk. Hele denne strækning blev besigtiget i forbindelse med arealgennemgangen og her fandt Kommunen, at der alle steder eksisterende en 2 meter bræmme.

Søer: Der findes omkring 18 vandhuller på og tæt ved udbringningsarealerne. Hovedparten af disse blev besigtiget i forbindelse med arealgennemgangen. Alle vandhuller havde mindst en 2 meter bræmme omkring.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Vandløb: Idet udbringningsarealerne er forholdsvis flade og der ikke forekommer hældninger over 6 grader ned til Skanderup Bæk vurderes det, at der ikke er særlig risiko for overfladeafstrømning eller erosion fra udbringningsarealer. De lovpligtige 2 meter bræmmer vurderes at være tilstrækkelige til at sikre vandløbet mod en direkte påvirkning fra udbringningsarealerne.

Enkelte steder forekommer der brinkerosion, hvilket vurderes at skyldes vandføringen i vandløbet. Dette betyder, at 2 meter bræmmen tilsvarende flytter sig, hvorfor Wissingsminde bør tilse bræmmen jævnligt for at sikre sig, at bræmmen er overholdt. Det skal dog påpeges, at bræmmen på hovedparten af stederne er bredere end 2 meter.

Målsætningen for vandløbet var ved den seneste undersøgelse ikke opfyldt. Årsagen hertil vurderes at være dårlige fysiske forhold. Dertil kommer, at vandløbets tilstand vurderes at blive forbedret efter at branddammen er fjernet.

Søer: Kommunen vurderer, at alle vandhullerne er påvirket af landbrugsdriften. Vandhullerne vurderes som værende næringsrige og nogle er præget af tilgroning. Det vurderes, at de største trusler mod vandhullerne er tilgroning og den direkte påvirkning fra udbringningsarealerne, herunder næringsstoffer via dræn og pesticidafdrift. Det vurderes, at en bræmme på mindst 2 meter omkring vandhullerne er med til at mindske risikoen for den direkte påvirkning fra overfladeafstrømning samt sikre vandhullet som biotop i landskabet. Det skal ligeledes her påpeges, at bræmmen omkring vandhullerne mange steder er væsentligt større end 2 meter.

Samlet vurderes det at den ansøgte landbrugsdrift på udbringningsarealerne ikke vil påvirke den nuværende tilstand søer, vandhuller og vandløb, hvis der forefindes mindst en 2 meter bræmme omkring disse. Dette begrundes dels med, at søerne i dag er påvirket af landbrugsdriften, og dels, at der dér ikke, så vidt vides, findes dyr eller planter, som er særlig følsomme overfor en normal landbrugsdrift.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

- ◆ Omkring alle vandhuller og vandløb skal der opretholdes mindst en 2-meter bræmme. I bræmmen må der ikke dyrkes, sprøjtes, jordbehandles eller foretages terrænregulering.

7.3 PÅVIRKING AF TERRISTISKE NATUROMRÅDER

Ammoniak fra anlægget:

Husdyrproduktion medfører emission af ammoniak, der påvirker særligt næringsfattige naturtyper i det åbne land. Ammoniakfordampningen pr. dyreenhed varierer betydeligt fra den ene produktion til den anden, afhængig af dyreart, fodring, staldindretning, udbringningsmetode, renholdelse, teknologianvendelse, m.v. Størsteparten af ammoniak fra staldanlæg, som afsættes i nærområdet, afsættes inden for en afstand på ca. 300 m fra stalden, og mindre mængder kan afsættes i afstande op til ca. 1000 m. Hvor meget ammoniak, der afsættes, afhænger bl.a. af de topografiske forhold i området samt den fremherskende vindretning.

Beregninger, der er foretaget ud fra beregningsmetoderne i henhold til godkendelsesbekendtgørelsen, viser, at ammoniakemissionen fra nu-driften er 2077 kg kvælstof pr. år og i ansøgt produktion 3094 kg kvælstof pr. år. Projektet medfører således en meremission fra anlægget på 1017 kg kvælstof pr. år fra anlægget.

Der ligger ingen udpegede § 7 naturområder indenfor 1.000 m af anlægget, og der er ved besigtigelsen af arealer og den omkringliggende natur ikke fundet nogen særlige ammoniakfølsomme naturarealer indenfor 1.000 meter af anlægget. De nærmeste § 7-område er et overdrev beliggende ca. 2,8 km nord for ejendommen. På Bilag 10 ses den beskyttede natur omkring bedriften og udbringningsarealerne.

Det nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde er Svanemosen - habitatområde nr. 250, som er beliggende ca. 6 km sydøst for ejendommen. Der er ikke foretaget beregninger til dette område, da ejendommen ligger relativt langt fra bufferzonen og beregningsmodellen ikke kan anvendes ved afstande over 4 km.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Ammoniak fra anlægget:

Kvælstof, der deponeres fra luften, er det begrænsede næringsstof for mange sårbare økosystemer, og i disse økosystemer kan der ske væsentlige ændringer som følge af ekstra tilførsel af kvælstof. I henhold til beskyttelse af disse naturområder er der derfor udlagt bufferzoner. Bufferzone I er en bufferzone på 300 meter om særligt ammoniakfølsomme naturområder. Inden for denne beskyttelseszone og inden for selve naturområdet kan husdyrbrug ikke udvides eller ændres, hvis udvidelsen medfører en forøget udledning af ammoniak til disse naturområder.

Det nærmeste beskyttede naturområde er en § 3 sø beliggende ved gårdspladsen (havedam) samt et vandhul ca. 180 meter nordvest fra den nye løsdriftsstald og ca. 18 meter fra de nye gyllebeholdere. I forbindelse med besigtigelse af vandhullerne, blev det vurderet, at de er næringsrige. Der findes ingen tidligere registrering af dyre- og plantelivet i vandhullerne. I Husdyrgodkendelse.dk kan der ikke foretages beregninger af ammoniaknedfaldet indenfor 300 meter. Kommunen har foretaget en beregning 300 meter fra anlægget i nordvestlig retning, hvilket giver en merdeposition på 0,5 kg N/ha/år. Udover disse to vandhuller ligger der også flere andre vandhuller lidt længere væk fra anlægget, og disse blev ligeledes besigtiget og vurderet som næringsrige og ikke specielt sårbare overfor ammoniakdeposition. For vandhullerne vurderes det, at de alle i dag er præget af landbrugsdriften og fore-

kommer næringsrige. En merdepositionen fra anlægget vurderes ikke at medføre en tilstandsændring af vandhullerne.

Udover vandhullerne forekommer der to beskyttede § 3 moser indenfor 1 km af anlægget, som ligger henholdsvis 750 meter nordøst og 1000 meter sydvest for anlægget. Kommunen har ved arealgennemgangen vurderet, at moserne er næringsrige og ikke sårbare overfor ammoniakdeposition. I mosen nordøst for anlægget er der i 1995 registeret frøæg. Beregninger fra husdyrgodkendelse.dk angiver, at der kommer en merdeposition på 0,15 N/ha/år. Det vurderes, at denne mængde ikke vil medføre en tilstandsændring af mosen.

I mosen beliggende ca. 1000 meter sydvest for anlægget er der i 2006 registeret en lille vandsalamander, butsnudet frø. På grund af afstanden samt at denne mose ligger placeret gunstigt syd for ejendommen med en del bebyggelse og bevoksninger mellem stalden og moseområdet, vurderes det, at nedfaldet hertil er endnu mindre end førnævnte mose, og at ammoniakdepositionen ikke vil medføre en tilstandsændring af mosen.

Der er flere naturområder, beskyttede efter naturbeskyttelseslovens § 3, i umiddelbar nærhed af ejendommen og dennes udbringningsarealer. Kolding Kommune har den 5. september 2008 besigtiget udbringningsarealerne med henblik på en vurdering af, om arealanvendelsen samt udbringningen af næringsstoffer og sprøjtemidler kan være i konflikt med naturbeskyttelsesinteresser. Derudover blev der ført tilsyn med henblik på en vurdering af, om der i tilknytning til naturtyper, beskyttede efter naturbeskyttelseslovens § 3, bør udlægges yderligere dyrknings- og sprøjtefrie bræmmer til beskyttelse af naturområdet.

Kolding Kommune vurderer, at ammoniakdepositionen fra anlægget ikke vil medføre en forringelse af naturområderne pga. opblanding i atmosfæren, og at projektet dermed ikke vil medføre en forringelse eller ændring af naturområderne. Kolding Kommune vurderer desuden, at der ikke er særlige forhold, som kan begrunde et skærpet beskyttelsesniveau i forhold til naturområder.

7.4 KVÆLSTOF OG FOSFOR TIL FJORD & HAV

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Alle udbringningsarealer afvander gennem Kongeå-systemet til Vadehavet, der er et Natura 2000 område. Udbringningsarealerne ved ejendommen afvander til Skanderup Bæk, der har forbindelse til Kongeåen, som ender i Vadehavet. Projektet kan med afstrømning af næringsstoffer med overfladevand derfor potentielt påvirke Vadehavet.

Vadehavet har status som internationalt naturbeskyttelsesområde (INO 089), Natura 2000-område, Habitatområde (H78), Fuglebeskyttelsesområde (F49, F51, F52, F53, F55, F57, F60, F65 og F67) og Ramsarområde (R27). Udpegningsgrundlaget for Vadehavet er blandt andet den prioriterede naturtype "kystlaguner og strandsøer". Eutrofieringen har en skadelig effekt på gydeområderne, hvis iltindholdet nedsættes og bunden belægges med et slamlag. Natura 2000-området er klassificeret som mindre sårbart område overfor kvælstof og ikke sårbart overfor fosforudvaskning.

Der indgår ingen udbringningsarealer i opland til P-belastet Natura 2000-område.

Ifølge beregningerne medfører de udbragte gødningsmængder 28,8 kg P/ha/år og der fraføres 24,6 kg P/ha/år med det valgte sædskifte K2. Dermed bliver bedriftens fosforoverskud på 4,3 kg/ha/år med det valgte sædskifte. Der anvendes ikke ekstra efterafgrøder udover de lovpligtige 10%.

Ændringer i dyreenhedsberegningerne bevirker, at Wissingsminde skal anskaffe flere arealer til at udbringe den producerede gødningsmængde. Dette betyder, at der forventes at blive omtrentlig fosforbalance, når udvidelsen er foretaget og godkendelsen er taget i brug.

Ingen arealer ligger indenfor områder under nationalt udpegede nitratfølsomme vandoplande (nitratklasser) og reduktionsprocenten er således angivet til 100%. Der kan således som udgangspunkt udbringes husdyrgødning svarende til harmoniforholdene, jf. Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold

for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage, m.v. I følge DMU's nitratreduktionskortlægning for området omdannes ca. 50-75 % af det udvaskede nitrat til frit kvælstof.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

I udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området Vadehavet er der ikke kvælstof- eller fosforfølsomme arter/naturtyper, jf. habitatbekendtgørelsen. Udbringningsarealerne udgør 0,32 % af det samlede Kolding-opland til det internationale naturområde (INO 89) på 83.000 ha, og det vurderes, at belastningen fra udbringningsarealerne ikke i sig selv kan påvirke naturområdet væsentligt i forhold til den samlede belastning fra hele oplandet. Kommunen vurderer derfor, at produktionen kan etableres og drives uden væsentlige påvirkninger af de berørte vandsystemer, og at projektet ikke vil være til hinder for, at en gunstig bevaringsstatus kan opnås i det internationale naturområde Vadehavet.

Det er Kommunens samlede vurdering, at de generelle harmoniregler sikrer, at projektets udledning af kvælstof og/eller fosfor til (fjord/hav) hverken i sig selv eller sammen med andre kilder og projekter i området vil have en væsentlig indvirkning på udpegningsgrundlaget for Natura 2000 område Vadehavet.

Kommunen vurderer på den baggrund, at der i dette afsnit ikke er behov for at stille vilkår til projektet.

7.5 PÅVIRKNING AF ARTER MED SÆRLIGT STRENGE BESKYTTELSESKRAV

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

I Bilag 11 har Kommunen foretaget en nærmere vurdering af hvilke dyre- og plantearter, som findes eller sandsynligvis findes i Kolding Kommune, eller i naturområder, der modtager overfladeafstrømning fra Kolding Kommune, og som samtidigt findes på Bilag IV i EF-habitatdirektivet.

Indenfor projektets nærområde kan der findes stor vandsalamander, som er udbredt over det meste af Kolding Kommune, og den kan muligvis findes i vandhullerne i nærheden af ejendommen. Ligeledes kan det ikke udelukkes, at den spidssnude frø findes i vandhuller og engarealer i området omkring ejendommen.

Bedriftens arealer afvander til Konge Åens vandløbssystem. Her er odderen registreret ved Ribe Amts odderundersøgelser i 1998-2000 og 2004. Der er fundet spor af odder ved flere lokaliteter langs Kongeåen, dog ikke langs vandløbstrækninger ved udbringningsarealerne. I Kongeåen findes også snæbel som er en prioriteret art, og den findes kun i få danske vandløb.

Udover Bilag IV arterne findes der i Gelballe Skov Gul Bjørnesvirreflue, Kilde-Dyndflue og Eng-Blåfugl, der er sjældne insekter. Derudover er skoven levested for den fredede snog. Den nærmeste afstand fra produktionsanlægget til Gelballe Skov er godt 2 km og der er ca. 1,4 km fra udbringningsarealerne.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kolding Kommune har ikke kendskab til Bilag IV arter på eller grænsende op til udbringningsarealerne. Dog kan det ikke udelukkes at enkelte arter såsom stor vandsalamander, løvfrø eller spidssnudet frø forekommer i eller i nærheden af nogle af vandhullerne og græsningsarealerne ved bedriften, da disse arter er forholdsvis almindelige i Kolding Kommune.

Der er registeret enkelte arter, som har særligt strenge beskyttelseskrav i Kongeåens vandløbssystem, som bedriftens udbringningsarealer afvander til. Det drejer sig om odder og snæblen. Begge arter vurderes ikke at blive påvirket af projektet, idet almindelig markdrift og derfra stammende næringsstoffer ikke påvirker arterne.

Det vurderes samlet, at projektet ikke vil få negativ indvirkning på Bilag IV arter, idet der mindst skal holdes en 2 meter bræmme jf. vilkår i afsnit om Søer og Vandløb, omkring alle vandhuller.

7.6 KVÆLSTOF TIL GRUNDVAND

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Størstedelen af udbringningsarealerne ligger i et område, som er udpeget som areal med særlige drikkevandsinteresser, idet det er opland til Gelballe vandværk. Arealerne er dog ikke udpegede som nitratfølsomme. Kortlægningen for indsatsplanen i området er i skrivende stund lige startet, men der findes endnu ikke data herfra.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Ingen af udspretningsarealerne ligger i nitratfølsomt indvindingsområde, hvorfor det vurderes, med det pågældende dyretryk, at der ikke vil forekomme en skadelig nitratudvaskning til grundvandet. Ændringerne af harmonireglerne for kvæg betyder at nitratudvaskningen fra arealerne vil falde.

8 BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT)

I dette kapitel beskrives og vurderes anvendelsen af bedste tilgængelige teknik (BAT). For § 12 husdyrbrug skal der som minimum redegøres for anvendelsen af BAT-tiltag vedrørende:

- ❖ *Management (ledelses- og kontorrutiner)*
- ❖ *Foder*
- ❖ *Staldindretning*
- ❖ *Forbrug af vand og energi*
- ❖ *Opbevaring og håndtering af husdyrgødning*
- ❖ *Udbringning af husdyrgødning*

MANAGEMENT (LEDELSES- OG KONTROLRUTINER)

I samråd med planteavlskonsulent udføres gødningsplaner og gødningsregnskab samt sprøjteplaner, hvorved det sikres, at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov. Herudover tages der bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding og udbytte. Der føres journal over spredning af uorganisk gødning og husdyrgødning på markerne i form af mark- og gødningsplan, som endvidere bruges til planlægning af den kommende sæsons spredning.

Ligeledes gør det sig gældende, at der udarbejdes foderplaner for besætningen i samråd med fodringskonsulenten.

Arlagårdens kvalitetsprogram følges, det vil sige, at ansøger er forpligtet til at følge en række vilkår om bl.a. fødevarerikkerhed, dyrevelfærd og miljø, herunder dokumentation for al anvendelse af næringsstoffer.

Der føres årligt regnskab over vand-, energi- og foderforbrug og der føres journal for anvendelse af pesticider.

Gennem daglige rutiner kontrolleres, om bygninger og udstyr er driftsklare.

Der er udarbejdet en naturplan for ejendommen.

Der udarbejdes en beredskabsplan, hvor forholdsregler i forbindelse med rørbrud, uheld med gylle, brand, m.v. er beskrevne.

FODER

Foderplanen udarbejdes i samarbejde med konsulenten og med anvendelse af nyeste viden indenfor kvægfodring. Foderplanen sikrer, at dyrenes udnyttelse af foder og næringsstoffer til en hver tid er optimal.

Der tages analyser af grovfoderet og foderplanen afpasses grovfoderets sammensætning og kvalitet.

Mælken analyseres jævnligt for indhold af urea, som indikation for om køernes proteinforsyning af optimal, herunder at overforsyning undgås.

STALDINDRETNING

Hovedparten af den nye stald, det vil sige ved alle malkende dyr, etableres med faste drænede gulve med hældning jf. BAT-byggeblad for samme. Præfabrikeret drænet gulv er BAT. Gulvet støbes dog på pladsen, men etableres med samme fald og med dræn i midten.

I goldkoafdelingen samt i den eksisterende løsdriftsstald med spalter etableres skrabere, der reducerer ammoniakfordampningen med 20 % i forhold til løsdriftsstald med spalter uden skrabere. Der henvises til Farmtest - Kvæg nr. 21.

Der etableres naturlig ventilation i den nye stald, og de øvrige stalde er også med naturlig ventilation. Dette sikrer et stort luftskifte, hvilket vil bevirke, at staldgulvene vil være mere tørre. Det store luftskifte vil ligeledes betyde en lavere koncentration af ammoniak og lugt.

Ansøgningen er indsendt i 2008 og dermed skal projektet overholde det generelle krav om 20 % reduktion af ammoniaktab i forhold til referencenormen for stalde og gødningslagre. Reduktionskravet i forhold til de ansøgte ændringer og udvidelser udgør 978 kg NH₃ i forhold til reference-staldsystemet. Effekterne af de valgte tiltag er: Præfabrikerede faste drænede gulve i ny stald: 607 kg NH₃, anvendelse af spalteskrabere i eksisterende stalde, m.v.: 189 kg NH₃, overdækning af nye gylletanke: 339 kg NH₃. Sammenlagt giver dette en reduktion på 1135 kg NH₃ og det lovpligtige ammoniakreduktionskrav er således som følge af de tilvalgte BAT-teknikker meropfyldt med 157 kg NH₃.

Se også afsnit om staldindretning.

FORBRUG AF VAND OG ENERGI

Alle stalde er med naturlig ventilation og der er derfor ikke energiforbrug til dette.

Mælken forkøles og der er styring af lys i stalde.

Der er opsat elmåler på korntørringsanlægget og der opsættes vand- og elmåler på hver malkerobot, så forbruget kan følges.

Drikkekar rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild, og evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt.

Det samlede vand- og elforbrug følges løbende. Se afsnit om energi og vandforbrug.

OPBEVARING OG HÅNDTERING AF HUSDYRGØDNING

De nye gyllebeholdere etableres med fast overdækning. Fast overdækning er BAT ifølge Brefdokumentet (Referencedokument for bedste tilgængelige teknikker).

For den eksisterende gyllebeholder gælder at denne ikke er forberedt for overdækning. Der føres logbog over flydelaget, så der er fokus på, at flydelaget lever op til de gældende krav. Efter omrøring/udkørsel kontrolleres det, at der senest 7 dage efter der igen er gylle i tanken, er etableret flydelag.

Tankene er tilmeldt/tilmeldes de lovpligtige regelmæssige eftersyn, hvilket betyder at tankene hvert 10. år bliver kontrolleret for, om der skulle være tegn på begyndende utætheder.

Gyllen omrøres kun forud for udkørsel af gylle. Overpumpning til vogn foretages med pumpekran.

Fast møg og dybstrøelse vil fremover opbevares på ny møddingsplads med afløb til gyllebeholder og der vil fremover kun undtagelsesvist være behov for markstakke.

UDBRINGNING AF HUSDYRGØDNING

Gyllen nedfældes på sort jord og i græsmarker.

Gødningshåndtering foretages via planlagte rutiner jf. udarbejdet gødningsplan. Gylle udbringes normalt ikke på søn- og helligdage.

Husdyrgødning udbringes under hensyn til de generelle regler, og foregår i videst mulig omfang efter godt landmandskab, hvilket vil sige at der tages hensyn til naboer, byområder osv.

Husdyrgødningen udbringes under hensyntagen til afgrødernes vækstperiode, hvilket betyder maksimal udnyttelse af næringsstoffer.

ANSØGERS OVERVEJELSER, HERUNDER FRAVALG AF BEDST TILGÆNGELIG TEKNIK (BAT)

Fravalg af gylleforsuring: Som udgangspunkt er faste, drænede gulve i kvægstalde ikke kombinerbare med gylleforsuring, idet der ikke er en egentlig gyllekumme under gulvet men kun en mindre drænrande til ajlen (NH₃ kilden er primært ajlefraktionen). Ajlen ledes via drænranden til fortank og herfra til gyllebeholderen via lukket system, hvor ammoniakfordampningen vil være lille. Der vil derfor opnås ingen eller kun meget begrænset yderligere effekt ved at tilsætte syre til ajlen. Af BAT byggebladet fremgår, at en vis andel af stalde med præfabrikerede gulve er indrettede med spalter – blandt andet opsamlingsplads og diverse tværgange. Dette er også tilfældet i den ansøgte stald, hvor behovet for opsamlingsplads ved malkerbotten dog er mindre end ved en traditionel malkestald. Den "ledige" spalteplads udnyttes i stedet til en velfærdsafdeling til kælvende dyr. Langt hovedparten af gødningen afsættes i staldafsnittet, hvor der er malkende dyr og præfabrikerede gulve. Effekten på NH₃ vurderes derfor at være i overensstemmelse med BAT-byggebladet.

På grund af ønske om forbedret dyrevelfærd, som følge af bedre liggekomfort og mere skridsikkert gulv, anvendes sand som strømateriale, hvor der er fast gulv. Anvendelse af sand er ikke hensigtsmæssigt med gylleforsuring. Det er teknikken ikke udviklet til, idet sandet slider hårdt på pumper der recirkulerer gyllen med syren (Kilde: Infarm).

Ansøger ønsker mulighed for senere omlægning til økologi, når muligheden igen er tilstede og det er økonomisk forsvarligt. På økologiske bedrifter kan der ikke anvendes gylleforsuring. (Økologireglerne). Derfor er der valgt præfabrikerede faste, drænede gulve og muligheden for at anvende sand i køernes liggeareal. Effekten af faste drænede gulve på ammoniakfordampningen vurderes at være på samme niveau som ved gylleforsuring.

Anvendelse af gylleforsuring i staldafsnit 1.1.1 vurderes at være teknisk vanskeligt af ansøger pga. af ældre gyllesystem, som ikke er forberedt til dette, i forhold til at sikre kontinuerlig omrøring og opblanding. Teknisk og praktisk set er det meget u hensigtsmæssigt med to typer gylle på ejendommen, hhv. syrebehandlet og ubehandlet gylle. De to gylletyper må absolut ikke sammenblandes, da Ph-værdien i den behandlede gylle vil flytte sig, således at syreeffekten vil forsvinde. Isoleret set vil omlægning af gyllesystemet i den eksisterende stald kunne løbe op i 300.000-500.000 kr. + driftstab for den periode, hvor der skal findes alternativ opstaldning til dyrene. Krav vil i praksis medføre lukning af stalden. Hertil er investeringen i selve forsøringsanlægget anslået til ca. 500.000 kr. Kravet vurderes ikke at være proportionalt i forhold til de nødvendige tekniske ændringer og de overordnede økonomiske omkostninger.

Gyllekøling: I svinestalde er det muligt at opnå en ammoniakreducerende effekt ved installering af gyllekøling. Tilsvarende dokumentation findes ikke for kvægstalde og der er på nuværende tidspunkt ikke udført forsøg i Danmark, der viser en effekt af gyllekøling i kvægstalde.

Desuden er det i den nye stald ikke muligt at etablere gyllekøling idet stalden indrettes med fast gulv. Stalden planlægges etableret med isoleret tag, hvilket vil kunne sænke temperaturen i sommerhalvåret og dermed kunne nedsætte ammoniakfordampningen.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Ved etablering, udvidelse og ændring af husdyrbrug skal det øgede ammoniaktab fra stald og lager reduceres med 20 % i forhold til et fastsat referencestaldsystem. Kravet om reduceret ammoniakemission gælder for udvidelser samt stalde, der renoveres, men kan gennemføres som et krav til reduktion af ammoniaktabet for både det eksisterende og det nye anlæg. Det generelle ammoniakreduktionskrav på 20 % er overholdt for denne udvidelse, i form af det valgte staldsystem med fast drænet gulv med skrabere, teltoverdækning af gyllebeholdere, samt skrabere i den eksisterende stald.

Udbringning af husdyrgødning foregår dels med slæbeslanger og dels ved hjælp af nedfældning på sort jord og græsmarker. Nedfældning på sort jord og græsmark er en velfungerende teknologi, som begrænser ammoniakfordampningen og lugtgenerne for de omkringboende. Det vurderes at nedfældning på sort jord og græsmark er BAT for Wissingsminde.

Det vurderes sammen med de øvrige vilkår, at Wissingsminde lever op til BAT-kravet for denne type og størrelse bedrift.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

- ◆ Flydende husdyrgødning skal nedfældes på sort jord og i græsmarker.

8.1 ALTERNATIVE LØSNINGER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Alternativt til den ansøgte placering er, at placere løsdriftsstalden parallelt med de eksisterende bygninger. Ved denne placering vil der være færre muligheder for evt. udvidelser senere hen. Ved den ansøgte placering øges afstanden til nærmeste naboer og bygningen placeres, så den kommer til at ligge bag eksisterende bygninger og læhegn så udsynet fra Skanderup by ikke generes. Et vigtigt argument for den valgte placering er desuden, at der er mulighed for afgræsning i forhold til den alternative placering. Muligheden for afgræsning er en forudsætning ved en evt. omlægning til økologi. Se også afsnit 3.1 vedrørende placering af gyllebeholderne.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kommunen vurderer samlet set, at de behandlede alternativer ikke er bedre end det ansøgte projekt.

8.2 0-ALTERNATIV

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

0-alternativet skal belyse de miljømæssige og socioøkonomiske konsekvenser der er, hvis den ansøgte produktionsudvidelse ikke gennemføres. Udgangspunktet er at skabe en rentabel produktion på bedriften. 0-alternativet er at opretholde produktionen på det nuværende produktionsniveau. Det vil sige en bibeholdelse af den tilladte produktion på 'gården'.

Miljømæssigt vil 0-alternativet betyde, at miljøpåvirkningen i nærområdet omkring 'gården' ikke øges yderligere. Det vil dog også betyde, at der ikke kan stilles drift og egenkontrol vilkår, som forpligter Wissingsminde at tage særlige hensyn til miljøet og naboer.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det er Kommunens vurdering, at den øgede miljøpåvirkning, der kommer som følge af udvidelsen på Wissingsminde ikke påvirker lokalområdet i negativ retning, se nærværende miljøgodkendelse.

Med hensyn til nabogener set i forhold til 0-alternativet kontra udvidelsen på Wissingsminde, er det Kommunens vurdering, at udvidelsen på Wissingsminde ikke vil betyde væsentlig større gener for naboerne omkring Wissingsminde end ved den nuværende produktion – jf. afsnit om lugt-, støj- og fluegener samt lysforhold.

Det er Kommunens vurdering af de socioøkonomiske konsekvenser, at 0-alternativet, dvs. fastholdelse af et konstant produktionsniveau på Wissingsminde, ville medføre en begyndende afvikling af produktionen. Samfundsmæssigt vil 0-alternativet derfor kunne betyde færre arbejdspladser dels på landbruget Wissingsminde og dels følgevirksomheder som mejerier,

slagterier og i de mindre lokale virksomheder (vognmænd, foderstoffer m.m.), og som følge af dette må det kunne forventes at samfundets indkomstdannelse mindskes.

9 HUSDYRBRUGETS OPHØR

I dette kapitel beskrives og vurderes konsekvenserne ved husdyrbrugets ophør.

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

I forbindelse med et eventuelt ophør af husdyrproduktionen vil stalde, gyllekanaler, fodersiloer og inventar rengøres for gødnings- og foderrester. Vaskevand tilledes gyllebeholder og udbringes på markarealerne, jf. lovgivning i anden lovgivning for udbringning af husdyrgødning. Det brugte staldinventar bortskaffes i henhold til affaldsregulativet for affaldstypen.

For så vidt bygningerne fortsat måtte have brugsmæssig værdi overgår disse til lagermæssige formål – opbevaring af maskiner, afgrøder eller lign. Ejendommens bygninger vil blive vedligeholdt eller, i fald at bygningerne ikke længere har brugsmæssig værdi, vil der blive ansøgt om nedrivning af disse af et autoriseret nedbrydningsfirma og byggematerialer bortskaffes efter reglerne i affaldsregulativet.

Endvidere vil gyllebeholderne, som opføres i forbindelse med udvidelsen blive fjernet, når de ikke længere anvendes til jordbrugsmæssige formål, medmindre andet aftales med Kommunen.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kolding Kommune vurderer, at førnævnte tiltag er tilstrækkelige til at undgå forureningsfare, og til at sikre, at ejendommen ikke vil blive et attraktivt levested for eksempelvis rotter.

Endvidere vurderes det, at disse tiltag vil sikre, at ejendommen ikke kommer til at fremstå som et øde og forladt element i landskabet.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for Husdyrbrugets ophør:

- ◆ Gyllebeholder (1.1.9) og (1.1.10) samt møddingspladsen (1.1.13) skal fjernes, når de ikke længere anvendes til jordbrugsmæssige formål.
- ◆ Ved ophør af virksomheden skal staldanlægget rengøres og gyllen afsættes. Kemikalier og sprøjtemidler skal bortskaffes til godkendt modtager.
- ◆ Ophør af virksomheden skal meddeles Kolding Kommune.

10 EGENKONTROL OG DOKUMENTATION

I dette kapitel beskrives og vurderes bedriftens egenkontrol og dokumentation.

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Wissingsminde følger Arlagårdens kvalitetsprogram og forbrug af vand, energi og råvarer opgøres årligt. Produktionsapparatet efterses i det daglige arbejde, herunder, at gyllepumpning overvåges, og at gylletanken kontrolleres for flydelag.

Der følges faste service intervaller for male- og køleanlæg samt for markmaskiner

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det oplyses, at der anvendes sand som liggemateriale. Undersøgelser viser at anvendelse af sand kan medføre problemer med slid af skrabeanlægget. Generelt viser undersøgelser, at hyppig og grundig rengøring af stalde har stor betydning for ammoniakfordampningen og lugtafgivelsen i stalde. I de anvendte beregninger og normer i denne miljøgodkendelse er det antaget som forudsætning, at stalene drives og rengøres i overensstemmelse med God landbrugspraksis.

Det er Kommunens vurdering, at management og dokumentation er dækkende set i forhold til de særlige vilkår, som er stillet i miljøgodkendelsen – forudsat, at de stillede vilkår om egenkontrol og dokumentation efterleves.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for management og dokumentation:

- ◆ Alle driftsforstyrrelser samt vedligeholdelse af alle skrabeanlæg og skraberoboter på bedriften skal noteres med tidsperiode og dato for driftsstop / vedligeholdelse samt årsag hertil og beskrivelse af udbedringer.
- ◆ På tilsynsmyndighedens forlangende skal virksomheden dokumentere overholdelse af miljøgodkendelsens vilkår.
- ◆ Til dokumentation for, at produktionen ligger indenfor godkendelsens rammer skal der i forbindelse med tilsyn eller på forlangende kunne fremvises:
 - Driftsregnskab
 - Sædskifte- og gødningsplaner
 - Forpagtnings- og overførselsaftaler om husdyrgødning (af mindst 1 års varighed) m.v. som skal opbevares i minimum 5 år.
 - Dokumentation for, at affaldet bortskaffes miljømæssigt forsvarligt i henhold til Kolding Kommunes affaldsregulativ.
- ◆ Følgende skal registreres i driftsjournal, der skal opbevares på bedriften:
 - Hvornår der er foretaget aflæsning af el-forbrug/vandforbrug samt aflæsningsværdier og hvad der evt. er foretaget for at reducere forbruget.
 - Hvornår der er foretaget kontrol af mælkekølingsanlæg og hvad der evt. er foretaget for at forbedre anlæggets energiudnyttelse.

- Hvornår der er udført autoriseret kontrol af rørsamlinger og rørføringer til gyllepumper samt de fejl og mangler, der måtte være konstateret og udbedret.
- Hvornår der er foretaget kontrol af hver af silopladsernes sektioner samt hvilke fejl og mangler, der er konstateret og udbedret.
- Hvornår der er foretaget kontrol af møddingspladsen samt hvilke fejl og mangler, der er konstateret og udbedret.

10.1 DRIFTSFORSTYRRELSER ELLER UHELD

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Nogle af de steder, hvor der skønnes at være risiko for uheld, som eventuelt får negative konsekvenser for miljøet, er omkring håndtering af gødning, ensilage, sprøjtemiddel, olie, mm.

I ansøgningen står der beskrevet, at pumpning af gylle fra stald overvåges. Påfyldning af gyllevogn foregår med selvsugende kran.

Olietankene er placeret så der ikke er mulighed for påkørsel. Der bliver støbt opkant omkring olietanken. Påfyldning af diesel foregår på befæstet areal uden afløb. Der er selvfabrydende håndtag på dieseltanken. Spildolien er placeret på spildbakker.

Pesticiderne transporteres fra pesticidrummet til vaskepladsen, hvor sprøjten påfyldes. Her er der afløb til gyllebeholder. Der er en renavandstank på sprøjten, således at sprøjten kan rengøres indvendigt. Til rengøring af sprøjten udvendig anvendes højtryks spuler. Det foregår i dag i marken på skiftende steder, hvor der er plantedække.

Ansøger oplyser, at der udarbejdes en beredskabsplan som tager udgangspunkt i eksemplet fra vejlednings bilaget om tilladelse og miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kolding Kommune har foretaget en fysisk gennemgang af bedriften, for bl.a. at kunne vurdere, om der findes særlige risikoområder. Det vurderes at bedriftens indretning sikre at mindre spild og uheld ikke burde give anledning til forurening af omgivelserne, idet anlæggene og de befæstede arealer samt afløbsforholdene medvirker til at spild nemt kan opsamles. Sammen med dette er der også stillet en række vilkår om håndteringen af gødning og ensilage som mindsker risikoen for forurening.

Der skal udarbejdes en beredskabsplan som beskriver nøjagtigt, hvordan medarbejdere og ejer skal handle i tilfælde af brand, udslip af gylle ved pumpning, brud på gyllebeholder ved f.eks. påkørsel, udslip og spild af kemikalier, spild af pesticider og sprøjtevæske ved f.eks. håndtering eller fejlbetjening af sprøjteudstyr, strømssvigt.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

- ◆ Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til øjeblikkeligt, at anmelde dette til Alarmcentralen ved at ringe 112. Efterfølgende skal Landbrugsafdelingen i Kolding Kommune kontaktes.
- ◆ Hvis der sker uheld på ejendommen, skal der senest 2 uger efter hændelsen fremsendes en redegørelse til Kolding Kommune. Redegørelsen skal indeholde en beskrivelse af uheldet, samt en beskrivelse af, hvordan virksomheden vil forebygge lignende uheld.
- ◆ Der skal udarbejdes en beredskabsplan inden dyreholdet udvides, der fortæller hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld eller driftsforstyrrelser, som indebærer risiko for forurening. Forskrifterne i beredskabsplanen skal følges ved uheld eller driftsforstyrrelser. Endvidere skal beredskabsplanen vedligeholdes løbende og revurderes minimum 1 gang årligt af driftsherren, så oplysningerne i den altid er opdaterede. Beredskabsplan til altid være tilgængelig for alle på bedriften.
- ◆ Medarbejderne skal være informeret om og have udleveret en kopi af beredskabsplanen, på et for medarbejderne let forståeligt sprog.
- ◆ Nærved-uheld skal noteres i driftsjournal, og der skal udarbejdes procedure med henblik på forebyggelse af disse. Driftspersonalet skal gøres bekendt med proceduren.
- ◆ Tankpistol på dieseltankene må ikke kunne fastlåses under påfyldning.

11 BILAG

Bilag 1: Berørte parter

Bilag 2: Redegørelse for besætningsudvidelse med eget opdræt

Bilag 3: Situationsplan af anlæg og bygninger

Bilag 4: Plantegning af staldafsnit 1.1.4 og 1.1.5

Bilag 5: BAT-blad - præfabrikerede, drænedede gulve...

Bilag 6: Indretning - placering af diverse anlæg mm.

Bilag 7: Afløbsforhold

Bilag 8: Sorteringsvejledning

Bilag 9: Flexibilitetsberegning

Bilag 10: Naturområder omkring bedrift og udbringningsarealerne

Bilag 11: Arter med særligt strenge beskyttelseskrav

Bilag 12: Udbringningsarealer og transportruter

Bilag 13: Beplantningsplan

Bilag 13 a-b: Visualisering af nye gylletankes placering i landskabet

Bilag 14: Vilkårskatalog

Bilag 15: Fravalg af alternative placeringer til nye gyllebeholder